

VIEŅNYBĒ

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

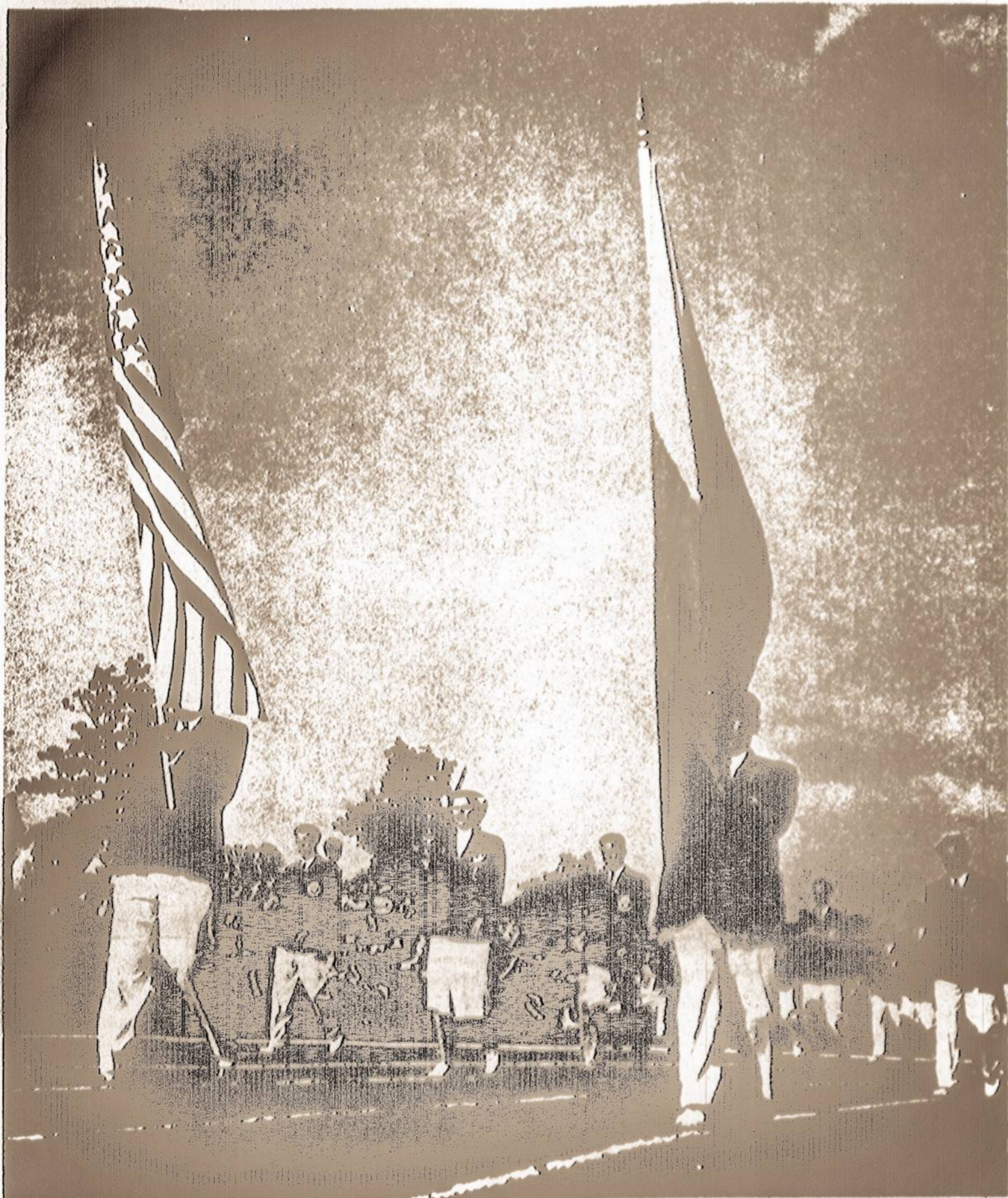
81 M. 14 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1967 M. LIEPOS (JULY) 7 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 20 C.

Amerikos lietuvių sportininkų veiklą prisimenant... Šioje nuotraukoje Amerikos sportininkai kartu su Lietuvos sportininkais žygluoja bendrame parade i Tautinėje Olimpiadoje Kaune 1938 m., minint Lietuvos nepriklausomybės 20 metų sukaktį. Metais anksčiau, 1937-aisiais, Amerikos lietuviai padėjo Lietuvai laimėti Europos krepšinio pirmenybes. Šiomet, po 25 metų, lietuviai krepšininkai, ankstyvesnį bendradarbiavimą prisimindami, rugpjūčio 14 d. vyksta i Lietuvą draugiškų rungtynių penkiuose miestuose.

JAV lietuviai krepšininkai vyksta i Lietuvą

Edvardas Šulaitis

Siaurės Amerikos liet. krepšinio komandos išvyka i Lietuvą dar vis tebėra šio krašto lietuvių dėmesio centre. Mūsų spauda dar vis tebėra ilgas straipsnius, o kai kurie kartoją melą ir išvykos organizatorių ir krepšininkus kažkuo gąsdina.

Net ir Š. Amerikos Lietuvos Sporto Sąjungos sukvietame suvažiavime -- sporto darbuotojų konferencijoje (birželio 3-4 dienomis) Cleveland, Ohio, šis klausimas buvo diskusijų centre, nežiūrint, jog išvykos klausimas iš anksto nebuvo įtrauktas i konferencijos darbotvarkę. Šią konferenciją labai sukčiai aprašė Petras Petrutis (Draugo birželio 9 ir 16 d. laidose), bet nuslėpė patį pagrindinį dalyką. Konferencijoje išvykos i Lietuvą opozicionieriai (jų

tarpe buvo ir Petrutis) bandė suvažiavimui įstūlyti, jog jis pasmerktų išvykos iniciatorių. Tačiau anų nustebimui ir nelaimėi, balsavimo būdu tas pasiūlymas atmettas net 70% balsų dauguma (14 prieš 6). Taigi, nereikia nustebti, jog Petrutis tokio dalyko nebematė ir apie jį neberašė. (Tačiau jis nėra vienintelis, kuris nemato ir "nežino" apie šią išvyką, jeigu informacijos neniekina išvykos organizatorių, kas jau buvo rašyta praėjusį kartą).

Šioje konferencijoje pasirodė iš New Yorko atvykęs, praktiškai neegzistuojančios Rytų Sporto apyg. pirmininkas A. Vakselis, kuris, matydamas daugumos suvažiavusiųjų pritarimą išvykai, antrąją suvažiavimo dieną (balsavimui buvo pirmąją dieną) net griežėsi grasinimų -- kalbėjo apie pasitraukimą su visa sporto apygarda iš

Sporto Sąjungos, jeigu išvykos organizatoriai nebus sudrausminti. Sporto Sąjungos vadovybė tuomet pati paskelbė gana švelnų pareiškimą -- oficialų nepritarimą šiai išvykai. Tai ir viskas, ką opozicija laimėjo, o tiems ginčams buvo pašvesta daugiau negu pusė suvažiavimo laiko. Net ir Petrutis reportaže Drauge skundėsi: "Brangų laiką suėdė ne laiku ir ne vietoje pradėti pavojingų klystkelių ieškojimai".

Išvykos opozicija taip pat sumezgė su krepšininku E. Modestavičiumi lyg ir pasikalbėjimą (nenustebtume, jog jie ne tik klausimus, bet ir atsakymus būtų surašę). Šio krepšininko lūpomis vėl kartojamas melas, jog išvyką finansuoja "komunistinė Lietuva" ir pan. Reikia manyti, jog šis pasikalbėjimas, kaip ir ankstesnieji melagingi rašiniai, bus su pasigėrėjimu per-

Jonas Valaitis vėl grįžo i Vienybę

Jonas Valaitis, buvęs Vienybės vyr. redaktorius nuo 1928 m. iki 1933 m., vėl aktyviai įsijungia prie laikraščio personalo, šiuo kart ne vien kaip redakcijos narys, bet ir kaip vienas leidėjų.

Kaip skaitytojams žinoma, Vienybės leidėjui ir redaktoriui Juozui Tysliavai mirus 1961 m. ir jo sūnui Juozui 1962 m. išvykus karinei tarnybai Berlyne, Vienybės likimu ir sunkia leidimo našta rūpinosi Valė Tysliavienė, padedant seseriai Onai Valvadaitėi ir redaktorei Salomėjai Narkėliūnaitėi, kuri laikraščiuo talkino tik atliekamu nuo savo pastovaus darbo laiku.

Jonui Valaičiui prie Vienybės kolektyvo prisijungiant savo talka, energija ir visuomeniniai gabumais, Vienybė, neabejotinai, stiprės ir tobulės.

Savo žurnalistinę veiklą Jonas Valaitis pradėjo jaunatvės metais Lietuvoje, jo tėvams iš Boston, Mass., grįžus i gimtąją žemę. Kurį laiką Jonas Valaitis Lietuvoje redagavo "Jaunimo" žurnalą, bendradarbiavo Lietuvos Ūkininke, Kardelio redaguojamoje Lietuvos Žiniose, Trimite ir kt.

Grįžęs i gimtąją Ameriką 1927 m., ir Vytautui Širvydui pasitraukus iš Vienybės, Jonas Valaitis buvo pakviestas juometinės Vienybės bendrovės direktorių redaguoti laikraštį.

1933 m. Juozui Tysliavai atvykus iš Lietuvos i Ameriką ir jam perėmus Vienybės redagavimą, Jonas

Jonas Valaitis

Valaitis iš laikraščinio darbo pasitraukė, nors visada liko artimu Vienybės bendradarbiu. Ilgus metus vadovavo lietuviškai radijo programai, kurią jis kasdien perduodavo iš stoties WHOM. Vedė programas ir per radijo stotis WWRL, WMBQ, WBNX, WLJB, Kalbėjęs per Voice of America, Vatikano radiją, Chicagos Margučio programas ir t.t. Taip pat perdavinėjo žurnalų Colliers ir American žinių programas anglų kalba.

Vėliau Valaitis įsitraukė i šalpos darbą ir buvo pakviestas atsakingoms pareigoms i BALFą, kai Amerikos lietuvių užgriuvo tremtinių banga. Apie 4 metus praleido Vak. Vokietijoje, atstovaudamas lietuvių BALFą, Federation of International Institutes, taip pat bendradarbiavo su National Catholic Welfare Conference, Church World Service ir International Rescue Committee, per kurias padėjo tūkstančiams lietuvių emigruoti i Ameriką. Kaip kalbėtojas, organizatorius ir aukų rinkėjas yra pervažiavęs visą Ameriką ir Kanadą.

BALFo tarnybai pasibaigus, atidarė Arlington restoraną ir barą, tuo pačiu kartu talkindamas prof. J. Stuko radijo programai, kaip pranešėjas, ir bendradarbiaudamas Vienybėje.

Vienybės personalo šeimai padidėjus, tikimasi, kad jo pastangomis padidės ir Vienybės skaitytojų, skelbėjų ir rėmėjų skaičius. Geriau, nei kiti, pažinodamas ir suprasdamas Amerikos lietuvių senąją kartą, čia gimusius, naujuosius ateivius ir Lietuvos lietuvius, Jonas Valaitis, reiklia manyti, suras būdų, kaip visus glaudžiau apjungti Vienybėje.

Kaip praeityje, taip ir dabar, Vienybė pasiryžusi tarnauti visiems lietuviams, nežiūrint kokiai partijai jie priklausytų.

sispausdindamas bei cituojamas, ypatingai tų, kurie tariasi kovoją prieš komunistinį neobjektyvumą bei melą.

Išvykos i Lietuvą rėmėjų gretos taip pat auga. Jau pradėtos aukų lapais rinkti išvykai aukos. Gautas džiuginantis pranešimas, jog išvykai duotas aukas bus galima nurašyti nuo pajamų mokesčių. Aukos galima siųsti ir paštu, adresuojant "Sporto Išvyka", P. O. Box 185, Oak Lawn, Ill. 60454.

Intensyviai yra pradėtos krepšinio komandos treniruotės, pradžioje tik tu krepšininkų, gyvenančių Chicagoje; vėliau prisijungs ir žaidėjai iš kitų vietų.

Išvykos koordinacinį komitetą sudaro: Rytas Babickas, Rimantas Dirvonis, Vytautas Germanas, Jonas Kaunas, Raimundas Mieželis, Tomas Remeikis, Romas Stakauskas, Jonas Račkauskas.

Adv. Charles K. Cheleden, Liberty Federal Savings and Loan Association prezidentas.

Adv. Charles K. Cheleden 50 m. sukaktis banko veikloje

Kiek lietuvių didžiąjame biznyje, jo viršūnėse, kurie kontroliuoti apie 65 milijonus dolerių turto? Kiek ir kur turime lietuvių, kurių kabinetai būtų tik dviejų gatvių nuotoliu nuo miesto valdybos, tvarkančios istoriškiausio Amerikos miesto - Philadelphia - pusrūčio milijono gyventojų reikalus? Jei pradėsime ieškoti, surasime, kad tikrai nežinome. Bet toks lietuvis yra, jis yra Philadelphiaje, pirmojoje Amerikos sostinėje, pačiame viso gyvenimo centre, bankų, advokatų, biznio centrų rajone. Tai adv. Charles S. Cheleden, ne tik advokatas, bet inžinierius, bankininkas.

Dabar jis minį savo darbo 50 m. sukaktį Liberty Federal Savings & Loan Association, didžiausioje Amerikos lietuvių rytiniame pakraštyje finansinėje įstaigoje, kuri pralenkia kitas tos rūšies įstaigas Amerikoje. Jo vadovybėje per tuos 50 metų Liberty Federal Savings & Loan Association augo, stiprėjo ir jau atidarė savo 3-lajį skyrių Philadelphiaje. Tai vienintelis lietuviškas bankas pasaulyje, kuris turėtų net tris skyrius įvairiose miestuose, kur ir lietuviams patogų finansines transakcijas tvarkyti.

Bankas veikia 66 metus

1901 m. balandžio 29 d. 33 lietuvių įsteigė pirmąją Philadelphiaje lietuvių stovybą ir paskolos bendrovę. Steigėjų tarpe buvo Antanas Linauskas, pirmasis prezidentas ir Nikodemus Cheledinas, abudu dabartinio prezidento dėdės. Nuo 1915 m. iki 1943 m.

šios įstaigos prezidentu buvo Jurgis Prancūnas, kurio dukterė Ona vėliau ištekėjo už Charles S. Cheleden. Kaip matome, dabartinis prezidentas, kaip ir jo žmona, iš pat jaunystės surišti su šia finansine įstaiga. Ir kitų steigėjų sūnus ir dukros dabar pasižymi savo veikla šlame banke. Jų tarpe - Emily Prancūnaitė, kuri ištekėjo už Anthony E. Martin, Jr., banko vice-prezidento; steigėjo Jokūbo Matulio sūnus John J. Matulis - vienas iš direktorių, o Antano Užumekio sūnus Raymond banke išstarnavęs virš 40 metų. Banke, be to, ilguoju metu dirba adv. Cheledeno sesuo Lucy Jurgaitienė.

Banko vadovybė

Banko vadovybę dabar sudaro 15 direktorių, kurių didžiuma yra lietuvių. Dirba keli advokatai ir 52 tarnautojai, iš kurių 18 yra gryno kraujo lietuvių ir banke užima svarbesnes ir atsakingesnes vietas. S. m. liepos 1 d. minėdamas savo darbo ir veiklos sukaktį, adv. Charles K. Cheleden turėjo kuo didžiulius: jo vadovybėje banko kapitalas nuo 2 mil. pakilo iki 65 milijonų ir per palyginti trumpą laiką atidarė net du skyrius - vienas iš jų Mount Airy rajone - Stenton Ave. ir Duval St., o naujasis skyrius atidarytas 1625 Wadsworth Ave., vienoje naujausių Philadelphiaje miesto dalių, netoli šv. Rožančiaus kapinių.

Visuose skyriuose klientai gauna gerą ir malonų patarnavimą. Nenuostabu, kad augant skyrių skaičiui, di-

* Maras ir Karalius Mindegas, komp. Dariaus Lapinsko kūriniai, pagal Kazio Bradūno tekstą, bus atliekami šiomet lapkričio 26 d. įvyksiančiame Kultūros kongrese.

* Dalia Jakienė ir Valdonė Ramanaukaitė pradėjo reikštis Philadelphiaje skautų veikloje.

* Custer, Mich., Rako stovyklavietėje skautai dalyvavo Algimanto laivo vėlavos šventinime. Vėlavą padovanėjo Algis Regis, kūmais buvo ir Rugienė ir Bronius Juodelis, Sventino kun. Algimantas Kezys, S. J. Laivo vadas A. Alčiauskas. Sveikino jūrų skautininkų vadovai Julius Jurgėla iš Long Island ir Povilas Labanauskas iš Washington, D. C.

* Skautininkas Romas Račiūnas, Rako stovyklavietės, Michigan valstybėje direktorius, per 11 m. yra neatskiriama stovyklavietės dalimi.

* Putnam, Conn., seserų vasaros stovykloje liepos 30 d. įvyksta mergaičių susiartinimo šventė Marijos vienuolyno sodyboje.

* Sofija Jonynienė, mokykloms vadovėlių autorė Dainavoje, Mich., liepos 30 - rugp. 6 dienomis padarys mokyklų VII skyriaus pratimų įvertinimą.

* Vladas Šarūnas, vyr. jūrų skautininkas Toronte, mirė birželio 23 d.

* Kun. Petras Rukšys, saulezietis birž. 29 d. Vokietijoje išventintas kunigu. Primitijas laikys liepos 23 d. Toronte.

* L. Eimantas iš London, Ontario, įsiregistruavo mokytojų studijoms liepos 23 d.

* Dr. Justinas Kuncitis, iš Clevelando, lankėsi Argentinoje mokslo reikalais.

* Dr. Vladas Miklius iš Washington, D. C., Agrikultūros departamento tarnybos pereina į Honolulu universitetą.

dellais šuoliais auga ir banko kapitalas.

Adv. Charles K. Cheleden linkime dar daug metų vadovauti šiai didžiulei lietuvių finansinei įstaigai.

(Kitame numeryje - plačiau apie naujojo Liberty Federal banko atidarymą ir tos įstaigos reikšmę Philadelphiaje lietuvių gyvenime.)

* Inž. Algimantas Gečys, Drexel Institute of Technology, Philadelphia, Pa., gavo magistro laipsnį inžinerijoje.

* DR. ARVYDAS MATONIS baigė Connecticut universitetą, Storrs, Conn., įgydamas inžinieriaus laipsnį. Jisai gimęs Kaune, 1928 m.

* ROMAS KLINKA, viešėjęs Jungtinėse Valstybėse, grįžo į Londoną, Anglijoje.

Kanados lietuvių dienos ženklas.

KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ REIKALAI

XIII-sios Kanados Lietuvių Dienos ir laisvųjų lietuvių pasirodymo Pasaulinėje parodoje Montrealyje nustatyta sekanti programa:

1967 M. RUGSĖJO 2 D. (SEŠTADIENIS):

10 val. -- krepšinio turnyro pradžia Richard gimnazijos sporto salėje, 4400 Champlain Blvd., Verdun. Dalyvauja Kanados lietuvių sporto klubų vyrų komandos.

1 val. p. p. -- Expo 67 Palestre St. Helene (Plaine de Joux) laisvųjų lietuvių meninių vienetų pasirodymas.

7 val. 30 min. vakaro -- ballus -- šokiai ir iškiliosios Kanados lietuvių rinkimai Paul Sauve arenoje, Pte IX Blvd. ir Beaubien g. kampas (įėjimas iš Beaubien gatvės).

1967 M. RUGSĖJO 3 D. (SEKMADIENIS):

11 val. -- pamaldos R. katalikams Expo 67 bažnyčioje St. Catherine ir St. Denis gatvių kampas, įėjimas iš St. Denis g. Pamaldas laiko Jo Eminencija Montreallio arkivyskupas kardinolas Paul Emil Leger, pamokslas Jo Ekscelencijos vyskupo Vincento Brizglo.

PASTABA: Evangelikų lietuvių pamaldų vieta ir laikas bus paskelbta vėliau.

2 val. 30 min. p. p. -- Aktas -- Koncertas Salle Claude Champagne, 200 Bellingham Road. Programoje: Metropolitan operos solistė L. Sukytė, Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras" ir Montreallio Aušros Vartų par. mišrus choras.

6. val. p. p. -- Expo 67 Palestre St. Helene (Plaine de Joux) laisvųjų lietuvių meninių vienetų pasirodymas.

10 val. vakaro -- jaunimo pasilinksminimas -- šokiai šv. Kazimiero par. salėje, 3426 Parthenais St.

Jau galima įsigyti bilietus į šeštadienio vakarą-ballų, kaina \$2.50 ir sekmadienio akta-koncertą, kaina suaugusiems \$3, jaunimui ir studentams \$1.50. Taip pat kviečiame užsisakyti prie mašinos lango lipamus ženklukus, kurio atvaizdas matomas šio pranešimo viršuje, kaina 75¢. Bilietus ir ženklukus užsisakyti pas: J. Šiaučiulis, 6897 Mazarin St., Montreal 20, Que. Nakvynių reikalais kreiptis pas: J. Adomaitis, 591 Gerald St., La Salle, Que., tel. 366-7639.

Šios neeilinės Lietuvių Dienos paruošimas pareikalaus nemažai išlaidų. Laukiame, kad Kanados ir Amerikos lietuvių prisidės nors ir nedidelėmis aukom. Tam reikalingi Montreallio Lietuvių Kredito Unijoj "Litas", 1465 De Seve St., Montreal 20, Que. atidaryta sąskaita Nr. D-1344. Aukas prašoma siųsti "Litui" minėta sąskaita, arba J. Šiaučiuliui užsisakant bilietus ar ženklukus.

KANADOS LIETUVIŲ DIENOS SPAUDOS IR INFORMACIJOS TARNYBA

KLUBIEČIAI RUGSĖJO 2 D. MONTREALYJE

Lietuvių klubų Amerikoje, Kanadoje ir iš kitur veikėjai ir atstovai kviečiami į suvažiavimą, įvyksiantį Lietuvių Klube, 2161 St. Catherine St. E., Montrealyje, Que., Kanadoje, sekmadienį, rugsėjo 2 d. 2 v. p. p. Dalyviai pasidalins labai svarbiomis biznio ir kitokiomis informacijomis. Kviečia Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Klubo Montrealyje vedėjas.

JONAS PETRULIS

LIETUVOS KUNIGAİKŠCIO Vytauto Klubas yra lietuvių centras Montrealyje. Šiame klube susitinka lietuvių iš viso pasaulio: iš Jungtinių Amerikos Valstybių, iš Pietų Amerikos, Australijos, Europos ir Lietuvos.

ŠIAM KLUBUI VADOVAUJA JONAS PETRULIS.

LIETUVIŲ KLUBAS MONTREALYJE

2161 ST. CATHERINE STREET (EAST), MONTREAL, QUEBEC

(Tik du trumpi blokai nuo Papineau Metro stoties):

Didžioji salė talpina 600 žmonių. Dviejose kitose salėse telpa po 200. Kainos prieinamos. Jaunimui ir klubiečiams teikiama nuolaida. Sales galima nuomoti su pilnu aptarnavimu: virtuve, indais, personalu.

ŠIOMET KLUBAS MINI SAVO 60 METŲ SUKAKTĮ.

IŠ VYTAUTO KLUBO IKI EXPO 67 vos 15 minučių, vykstant požeminiais traukiniais. Lietuviai atvykę į Montreallio parodą, gali gauti visokių patarimų: kur apsistoti, kur nebrangiai pavalgyti, kur susitikti su vietos lietuviams.

LIETUVIŠKAME KLUBE, Montrealyje, veikia baras ir restoranai.

Lietuviškoje Chicagoje

DR. MARGERIS GRIŽO NAMO

Dr. Algirdas Margeris (tikroji pavardė -- Kostas Šeštokas), išgyvenęs Dėdės Samo žemėje lygiai 60 metų, gegužės 30 d. pajudėjo savo gimtinės link. Šis 78 m. amžiaus senosios kartos lietuvių visuomenininkas, laikraščių redaktorius, leidėjas, rašytojas, yra numatęs Lietuvoje užbaigti savo gyvenimo dienas be poilsiaudamas ir betvarkdamas savo raštus.

Dr. A. Margeris, senosios ateivių kartos veikėjas ir rašytojas, išleistuvių pobūvyje prie žvaigždėtosios vėliavos, kurios krašte jis išgyveno lygiai 60 metų.

Dr. Margeris, kuris Chicagoje užbaigė medicinos mokslus ir nuo 1925 iki šių metų vertėsi gydytojo praktika, visą laiką darbavosi su lietuvišiais socialistais, bet tik paskutinio dešimtmečio laikotarpyje labiau palinko į pažangiųjų pusę. Sveitiname Amerikos krašte jis ne tik pats mokslininkas, bet ir daugeliui tautiečių padėjo išsimokslinti. Jis Chicagoje 1918-1925 metais vedė lietuvių korespondencinę mokyklą, kurioje mokslo žinių įgijo ne vieną šimtą tautiečių.

Su dr. Margeriu atsiveiklinimą surengė Lietuvių Literatūros Draugijos I-ji apskritis gegužės 27 d. Mildos salėje. Čia suėjo arti 300 žmonių, kurių dalis neturėjo vietos atsistoti prie stalų. Buvo programa, vaišės ir kalbos. Meninėje da-

lyje pasirodė solistai E. Bodgen, P. Dauderis ir O. Kubilienė. Taip pat dainų sutraukė ir sekstetas. Vakarui vadovavo prof. B. Kubilius, kuris pristatė eilę kalbėtojų: S. Jokubką, J. Pauliuką, Ievą Mizarienę, Vytautą Zenkevičių ir kt. Kalbėtojų tarpe buvo ir vienas naujasis ateivis -- V. Repeika, kuris dr. Margerį paprašė, kad šis, sugrįžęs į Lietuvą, parašytų visą teisybę apie gyvenimą tėvynėje. Pabaigai, jausmingai atsiliepęs ir anksčiau kalbėjusiųjų pastabas, ilgoką žodį tarė pats dr. Margeris.

Baigė mokslo metus

Cicero aukštesnioji lit. mokykla ir šv. Antano prad. mok. lit. klasė baigė mokslo metų užbaigimo iškilmes ir naujos abiturientų laidos išleistuvės buvo birželio 3 d. vakare šv. Antano parap. salėje. Programos metu kalbėjo mokyklos direktorius Česlovas Grincevičius, mok. dr. Zenonas Ašoklis, parap. klebonas kun. J. Stankevičius bei kiti. Į susirinkusiuosius prabilo ir visi mokyklą baigiantieji. Jų buvo 14: Roma Alšauskaitė, Audronė Arštikytė, Gintaras Bobinas, Audronė Čaplėnaitė, Vida Čepelytė, Lidiya Galvydytė, Jolita Kisieliūtė, Saulius Kuprys, Aldona Pračkallaitė, Julija Sakalauskaitė, Rima Skorubskaitė, Zigmąs Tauginas, Irena Totoraitytė ir Gintautas Venclovas.

Praėjusiais mokslo metais aukštesniąją mokyklą lankė 70 mokinių, kurie mokyklą lankė kiekvieną šeštadienį. Tai buvo vienuoliktieji šios mokyklos gyvavimo metai. Per šį laikotarpį mokykla išleido 70 abiturientų. Ketveris paskutinius metus mokyklos direktoriais buvo rašyt. C. Grincevičius, kuris nuo rudens žada iš šių pareigų pasitraukti ir vadovauti Cicero aukštesniems lituanistikos kursams, skirtiems aukštesniąją mokyklą baigusiems mokiniams.

Pradžios mokyklos lituanistinė klasė mokslo metų užbaigimo iškilmes turėjo birželio 10 d. Čia sugūžėjo daugiau ir gerokai jaunesnių mokinių. Šią klasę lankė net 122 mokiniai reguliarių pamokų metu: kiekvieną dieną po pusę valandos. Klasės vedėju yra Juozas Kreivėnas, kuris taip pat yra ir mokinių choro dirigentas. Programos metu ilgoką kalbą pasakė pats vedėjas, kuris pasidžiaugė mokslo metais matytais gražiais vaizdais, bet neužmiršo ir blogųjų. Jis pageidavo, jog būtų suderintos aukštesniosios ir pradžios mokyklos mokslo programos, nusiskundė dėl labai greito mokinių išleidimo iš aukštesniosios mokyklos (pažymėjo, kad aštuntąjį skyrių baigusieji dažnai sekančiais metais baigia ir aukštesniąją mokyklą). J. Kreivėnas pasidžiaugė savo choristais, kurie daug dirbo ir pusmečio laikotarpyje turėjo net 6 pasirodymus iš kurių po vieną per radiją ir televiziją.

Po oficialiosios dalies turėjo sekti mokinių meninis pasirodymas, tačiau vos jam prasidėjus buvo pranešta, jog artėja didelė audra. Todėl programa buvo nutraukta ir visi išskubėjo į namus. (eš.)

Suzana Juškevičienė kalba savo brolio - Juozo Pautle-
niaus dailės parodos atidaryme Chicago's Čiurlionio ga-
lerijoje. Juškevičienė yra skautų veikėja, taip pat reiškiasi spaudoje.

E. Šulaičio nuotrauka

Republic
LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Tel. EV 7-2089

Nepaprastai pigios kainos KELIONEI Į LIETUVĄ

ir kitas SOVIETŲ SĄJUNGOS dalis

KAINA TIK
\$518 į Vilnių ir atgal

\$16.00 asmeniui i diena. Privatus kambarys su vonia (2 asmenims).
Mes parūpiname kelionei bilietus asmenims, kurie atvyksta iš Lietuvos čia apsilankyti.

RAŠYKITE arba SKAMBINKITE

COSMOS TRAVEL BUREAU

45 WEST 45th STREET
New York, N. Y. 10036
Telefonas: CI 5-7711

Cicero aukšt. lit. mokyklos abiturientai su direkt. Česlovu Grincevičium ir mokytoju tarybos sekretoriumi dr. Zenonu Ašokliu. Česlovas Grincevičius, keturis metus išbuvęs Cicero aukšt. lit. mokyklos direktoriumi. Jis šiemet pasitraukia iš pareigų ir žada vadovauti Cicero aukštesniems lituanistikos kursams, kurie prasidės ateinančią rudenį.

E. Šulaičio nuotrauka

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

REAL ESTATE & INSURANCE
John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių pareiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas
Virginia 6-1800

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukštytis in 1886. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone Applegate 7-7257. Editor: Salomeja Narkelionaitė, Managing Editor: Valerie Tysliava; Senior Editor: Vytautas Sirvydas, English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editors: Edvardas Sulaitis and Jonas Valaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing.

Dėl Amerikos lietuvių krepšinininkų turistinės išvykos į Lietuvą

Spaudoje komentuojama krepšinininkų išvyka į Lietuvą yra privataus pobūdžio, ir išvykos koordinatoriai neplanavo tuo reikalu daryti viešų pasisakymų. Tačiau, neatsakingi ir neinformuoti asmenys, daugiausia prisidengę slapyvardžiais ir vedami asmeniškumu, yra paskelbę spaudoje apie šią išvyką tiek ne tik tiesą iškraipanti, bet ir visiškai melagingų teigimų, kad išvykos koordinatoriai randą reikalo paskelbti lietuvių visuomenėi sekančius faktus:

1. Amerikos lietuviai visuomet nuoširdžiai santykiavo su tauta krašte. Vienu gražiausių tų ryšių ir paramos lietuvių tautai pavyzdžių buvo Amerikos lietuvių krepšinininkų pagalba Lietuvai Europos krepšinio pirmenybėse 1937 metais.

Šiam įvykiui atžymėti ir tęsti Amerikos lietuvių tradicinius privačius ryšius su tauta krašte yra organizuojama Amerikos lietuvių krepšinininkų turistinė kelionė į Lietuvą, kuri įvyksta š. m. rugpjūčio 14 – rugsėjo 3 dd. Mūsų krepšinininkai yra kviečiami ir laukiami kaip svečiai Lietuvos Krepšinio Federacijos, kuri sudarys mūsų komandai sąlygas parungtyniauti su įvairiomis krepšinio komandomis, bet tiesioginiai susipažinti su iškilaisiais lietuviams sportininkais ir aplankyti savo net niekada nematytas gimines. Išvykoje dalyvauja dešimt krepšinininkų ir penki sporto vadovai-palydovai, kurie padės krepšinininkams tinkamai Lietuvoje pasireikšti. Krepšinio rungtynės bus Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Klaipėdoje ir kitur.

2. Išvykos mintis ir iniciatyva kilo iš kelių Amerikos lietuvių sportiniame gyvenime dalyvaujančių sportininkų. Pabrėžtina, kad išvyką organizuoja privačių-asmenų-rėmėjų grupė ir jos vykdyme nedalyvauja jokia išeivijos sportinė, kultūrinė ar politinė organizacija. Išvykos koordinatoriai yra: Rytas Babickas, Rimantas Dirvonis, Vytautas Germanas, Jonas Kaunas, Raimundas Mieželis, Jonas Račkauskas, dr. Tomas Remeikis ir Romas Stakauskas. Į išvykos rėmėjų tarpą jau yra įsijungę visa eilė Amerikos lietuvių visų kartų asmenų, jų tarpe nemažai ir neseniai atvykusių iš Lietuvos nuolatiniams apsigyvenimui.

Pradinį šių rėmėjų sąrašą sudaro: kapt. E. Aleksūnas, B. Andriukaitis, R. Aninkevičius, dr. J. Anysas, R. Babickas, A. Barakauskas, V. Bazis-Baziliauskas, R. Blinstrubas, dr. G. Byla, E. Čelkis, Z. Degutis, R. Dirvonis, A. Gelažius, V. Germanas, dr. Giedraitis, dr. A. Gleveckas, A. Gureckas, V. Karpuška, J. Kaunas, dr. F. Kaunas, A. Kleinaitis, R. Kožėnas, J. Kregždys, T. Leonas, N. Martinka, dr. P. Mažeika, V. Martinaitis, V. Memėnas, R. Mieželis, V. Mikūnas, R. Misiūnas, L. Mockūnas, G. Moors, P. Naris, dr. A. Paulius, V. Paupearas, dr. A. Petkus, G. Procuta, Z. Puzinauskas, dr. L. Ragas, J. Račkauskas, dr. J. Ramonas, dr. Z. Rekašius, dr. T. Remeikis, R. Stakauskas, L. Stankaitis, D. Stakytė, D. Šatas, A. Šenbergas, R. Šliažas, dr. J. Šmulkstys, dr. V. Užgiris, V. Vepštas, R. Vėžys, A. Vosylius, S. Zubkus, Z. Žitūsnys.

Tęsiama 11 psl.

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

LIETUVOS GEOLOGIJOS TEMOMIS

I. Nepriklausomais laikais geologija buvo bendrai imant, lietuvių visuomenėi svetimas mokslas, neįdomus priedas prie fizinės geografijos vadovėlio. Vien Č. Pakucko ir J. Dalinkevičiaus straipsniai nuolat priminė apie šį labai įdomų ir aktualų mokslą. Vienas kitas tik slauram retely težinomas specialus veikalas rodė, kad geologija yra būsimas Lietuvos mokslas.

Geologija iš tiesų yra ne vienas, o bent du artimai susiję mokslai: vienas – žemės tolimos praeities tyrinėjimai, antras – pagrindai ieškantiems žemės gelmių turty. Sovietuose geologijos mokslu labai domiamasi, nes jis patarnauja turty suradimui. Taigi, ir Lietuvos geologija labai susidomėta, išauginti specialistų kadrai, leidžiami leidiniai ir t. t. Čia noriu bent dalį Lietuvos geologijos spaudos paminėti.

1. Voprosy geologii Litvy. Vilnius, 1963, 628 psl. plius lentelės. Trys tituliniai puslapiai: rusiškas, angliškas ir lietuviškas. Išleido LTSR Mokslų Akademijos Geologijos ir Geografijos institutas. Tai yra straipsnių rinkinys, beveik ištiesai rusų kalba, nors tai lietuvių leidinys ir nors autoriai yra: J. Paškevičius, A. Grigelis, J. Kisnėrius, J. Dalinkevičius, V. Narbutas, V. Karatajūtė-Talimaa, P. Suvelzdis ir t. t. Pradžioje telpa straipsnis apie daug Lietuvos geologijai nuspėlinusių J. Dalinkevičių. Toliau – J. Dalinkevičiaus veikalų sąrašas, viso 88. Dar toliau rašoma apie kai kuriuos prekvarterinių nuogulų normalaus slūgsojimo sudarkymo atvejus pietiniame Pabaltijy, apie geologinės raidos bruožus devono metu, LTSR teritorijos geologinės sąrangos ir vystymosi apybraiža, ilga studija apie devoninė žuvis Asterolepis, ilga studija apie Lenkijos-Lietuvos viršutinio permio darinius, ir t. t. -- rinkinys labai specialių tyrinėjimų, iš kurių matyti, kad šioje srityje daug dirbama ir yra kam rimtai dirbti.

2. Geologičeskaja izučennost SSSR. 43 tomas, dvi knygos apie LTSR, išl. Vilniuje 1962 ir 1964 m. Šis leidinys pasitenkina rusiškais ir lietuviškais tituliniais lapais ir tik rusišku tekstu. Leidinys labai svarbus, nes tai tikrumoje yra sąrašas su atpasakotais turiniais bet kokio kalba 1800-1960 laikotarpy išėjusių veikalų, kuriuose liečiama Lietuvos geologija. Šis leidinys įtikinamai parodo, kad Lietuvos geologija nėra lietuviškai kalbančių, bet rusiškai mokančių mokslas.

3. Paleontologija i stratigrafija Pribaltiki i Bielorusii, išl. Vilniuje 1966, su angliškais ir rusiškais tituliniais lapais rusiškų straipsnių su angliškom santraukom rinkinys. Autoriai ne vien lietuviai.

4. Voprosy stratigrafii i paleogeografii devona Pribaltiki, Vilnius 1964, rusų k. įvairių tautų autorių rinkinys su rusų, anglų ir lietuvių kalbų tituliniais puslapiais.

5. Stratigrafija četvertičnich otloženiji i paleogeografija antropogena jugo-vostočnoj Litvy, Vilnius 1965, 424 psl. Rusiška knyga su tituliniais puslapiais bei santraukomis lietuviškai ir vokiškai.

6. Collectanea acta geologica Lithuania, Vilnius 1960, 448 psl. Tai -- rusų

ir anglų kalbų rinkinys su lietuviškom santraukom, geologų kongreso darbai. Lietuviui geograful ir net mokytojui ši rinkinį reiktų paskaityti.

7. Geologija i neftennostj paleozoja južnoi Pribaltiki, Vilnius 1965, 188 psl. Rusiška knyga su lietuviškom ir angliškoms santraukom.

8. Sovremennije i noveišyje dviženija zemoni kory v Pribaltike, Vilnius 1964, 140 psl. rusiška knyga su angliškoms ir lietuviškom santraukom.

Laikraštinio straipsnio apimtis neleidžia šio sąrašo tęsti, nors medžiaga, toli gražu, neišbaigiama. Visai Lietuvos geologijos spaudai charakteringa, kad ji yra gana gausi, gerų specialistų bei tyrinėtojų rašyta, kad ji yra rusiška su lietuvių ir dažniausia anglų kalbų santraukomis.

Geologijos mokslas yra toks, kad visi sovietų geologai turi lygiai domėtis visais sovietų valdomos teritorijos plotais. Už tai jokiai respublikai nebūtų leidžiama šioje srityje rodyti lokalinio kalbino patriotizmo. Visi kiti už ir prieš rusų kalbą motyvai yra antraeiliai. Lietuvių kalba leidiniai nedaug kam pasaulyje suprantami, už tai kuri didžioji kalba padeda lietuviams išeiti į "plačius vandenis". Sovietų Sąjungoje ta didžioji kalba visai natūraliai yra rusų kalba. Bet iš kitos pusės -- jei daroma tik šitaip ir nieko kitaip -- ar lietuvių tauta kada nors turės savo mokslą ir savo mokslinę literatūrą? Aišku, savo niekad neturės, praturtins kitus.

LIŪDNOS LINKSMYBĖS

Maskvoje Stalino laikais Chruščiovas linksmino svečius, šokdamas gopaką. Taip buvo Stalino įsakytu. Kad šokėjas nesijautė tada labai linksmas, paaiškėjo žymiai vėliau, kai po Stalino mirties aukščiausioje taryboje apie tuos šokius pasakojo ir verkė.

Bet tada buvo sovietuose šokių, liūdnųjų ir už Chruščiovo gopaką. Štai vienas.

Anąkart "Lietuvos Plonierius" pasakoją apie Taimyro rožes. Taimyras -- labiausiai į šiaurę nutolusi Azijos dalis. Šalta, 47 paras tęsiasi naktis. Augalų vegetacijos periodas tęsiasi 2- 2,5 mėnesio. Pašalą vasarą iš žemės nespėja išelti. Bet ten vasarą žydi gražiausios gėlės -- Taimyro rožės.

Tame Taimyre yra Norilsko miestas. Šiomet jam sukanka 32 metai, ir jis turi 32 gatves. Žmogaus genijus ten privedė geležinkelį, pastatė teatrą, televizijos centrą ir t. t. Namai ten statomi ant polių, kurie per įšalusią žemę pasiekia ir remiasi į uolos pagrindą, kitaip statiniai nugrimstų. Apylinkėje gausu žemės turty, tad gyventojų gausėja.

Apie Norilską ir gražias Taimyro rožes nereikia pamiršti, nes ten nežinioje nuskendę ne vieno ir mūsų artimųjų bei pažįstamų kapai. Norilskas priklauso Krasnojarsko sričiai, Stalino laikais apšči ai apšodintai vergų lageriais.

Stalino laikais milijonai vergų šoko mirties gopakus. Nedaug reikėjo, kad ir bet kuris iš mūsų būtume savo gyvenimą įprasminę Norilsko geležinkelį tiesdami ir savo kaulais pylymą sutvirtindami.

Mums rašo

Vienybė dukart senesnė už mane. Vienybė visų lietuvių laikraštis. Ji užgimė "suodinių" žmonių angliakasyklų rajone Pensylvanijoje. Vienybė, kol buvo jauna, buvo visų mylima. Vėliau, kai vaikas auga, tai išdyksta. Taip yra su vienybėmis. Vienybės skaitytojai išslaugino save į: socialistus, katalikus, laisvamanius, šliuptionius, bedievius, katalikus, šventakuprius ir kitokius. Vienybėčiai buvo katalikai arba bedieviai. Bet, kai mirėdavo, daugiausiai šaukdavosi kunigo. Skaitydamas apie kunigų permainas Brooklyne prisiminiau savo uošvį. Jis buvo geras katalikas. Kun. Varnagrio bobinčiuje nusipirkdavo

katalikišką laikraštį ir, parėjęs į namus, labai garsiai skaitydavo apie kunigų permainas. Gaila, a, a, jo jau nebėra. Jis Vienybė labai mielai skaitytų dabar... ypač apie kunigų permainas....

Apie pasaulinę politiką. Kaip kam atrodo, kad Kosyginio susitikimas su mūsų prezidentu įdomus. Juk prezidentas tikro komunisto nėra matęs, jis tik skaitė kiek jų Vietname užmušta. Ir tie netikri komunistai, tik "sukilėliai". Dabar su tikru komunistu susitikęs prezidentas, atrodo, šypsojosi ir, matyti, kad tas komunistas jam atrodo visai kaip žmogus. Įdomu tik, kaip įdedu per 5 valandas kalbėjosi. Kuo jie sutiko? Niekuo! Sunku atsakyti. Žinau tik, kad abu

sutiko vienu klausimu -- abudu agresoriai...

LAPIENĖ

Kai kurie Vienybės skaitytojai sukėlė triukšmą dėl Lapienės. Ši garbės verta moteris visai ne Lapienė. Suvalkiečiai verda sriubą iš lapų ir vadina lapiene. Ji yra gero ir labai gerbiamo tautiečio Lapės žmona. Man ji yra Laputė arba Laputienė. Jos rašymas apie Lietuvą gal kaip kam ir nepatiko. Ji, mat, rašė, kad dabartinė Lietuva tokia kultūringa, kokia dar ikšiol nebuvo. Man senam visai nėra ko prisiminti apie kultūrą. Tik tiek žinau, kad kuris tėvas savo vaikui gerai įpylė į aną galą, tai tas išaugo kultūringu.

K. B. Kriaučiūnas

MONTREALIO EXPO 67, Vokietijos paviljone, spaudos žmonės labiausiai vilioja kampe, kuriame atkurta Gutenbergo spaustuvelė. Jisai buvo tas genijus, kuris išrado priemonės spausdinti laikraščius ir knygas.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

Kuriama Lietuvos bibliografija

Gerbiamoji Vienybės laikraščio redakcija, kviečiu dalyvauti kuriant Lietuvos nacionalinę bibliografiją.

Spausdinimo staklės padeda žmonijai įamžinti popieriaus lapuose jos kultūrinį palikimą, o bibliotekos -- padaryti tą palikimą prieinamą ir naudingą gyvenančiam kartai, o taip pat išsaugoti jį ateinančioms kartoms, bibliografija padeda atskleisti šį palikimą. Juk be bibliografijos, šio patikimo kompasas, būtų visiškai neįmanoma susivokti plačiojoje knygų jūroje. Tai ir yra nacionalinės bibliografijos reikšmė ir uždavinys. Bibliografija suregistruoja pagal tam tikrą metodą visas vienas tautos išleistas knygas, periodinius leidinius ir kitus spaudinius. Ji suteikia žinių ir apie tų leidinių kūrėjus -- autorius, redaktorius, apipavidalintojus ir apie jų leidėjus, apie jų išleidimo vietą bei laiką, jų formatą ir apie daug kitų detalių, kurių žinojimas palengvina susidaryti vaizdą apie leidinį. Visų šių bibliografinių duomenų suma, apimanti visą tautos knygine produkcija per visą jos gyvavimo laikotarpį, ir yra nacionalinė bibliografija.

Visiškai akivaizdu, kokią didelę reikšmę turi nacionalinė bibliografija tautos kultūrai pažinti. Nuo seno darbuotūs Lietuvos bibliografai mėgino savo bibliografiniuose darbuose užregistruoti viską, kas buvo išleista lietuvių kalba. Tačiau tas milžiniškos apimties darbas nepakeliamas vienas, kad ir labiausiai kvalifikuotam žmogui, arba net kelių žmonių kolektyvui. Paskutinis ir didžiausias mėginimas sukurti nacionalinę bibliografiją -- prof. Vaclovo Biržiškio parengtoji "Lietuvių bibliografija" -- taip pat liko neužbaigta ir neišbaigta. Joje daug spragų, klaidų, neišaiškintų dalykų, o, be to, ji užregistravo lietuvių spaudą tik iki 1910 metų.

Šiuo metu Lietuvos TSR Knygų Rūmai ir kitos mokslo įstaigos bei bibliotekos (Vilniaus Univer-

siteto, Mokslo Akademijos bei Respublikinė bibliotekos) sudarinėja nacionalinę Lietuvos bibliografiją. Šių kolektyvų uždavinys yra surinkti, užregistruoti ir aprašyti visus spaudinius, pradedant nuo 1547 m. (t. y., nuo pirmosios spausdintos knygos lietuvių kalba pasirodymo) iki 1940 metų, išėjusios Lietuvoje arba už jos ribų, o taip pat visus leidinius apie Lietuvą, išleistus kitose šalyse įvairiomis kalbomis (t. vad. lituanika).

Pirmas šios daugiatomės nacionalinės bibliografijos tomas, apimtas visas knygas, išleistas lietuvių kalba nuo 1547 iki 1861 m., yra jau paruoštas ir netrukus pasirodys knygų rinkoje. Visiškai aišku, kad kiekvieno tokio tomo paruošimas pareikalas iš Lietuvos bibliografų labai didelio ir labai kruopštaus darbo. Ir pirmas uždavinys, nuo kurio tenka pradėti šį darbą, yra surinkimas visos reikalingos medžiagos. Ruošiant pirmąjį nacionalinės bibliografijos tomą, didelį paruošiamąjį darbą -- spaudinių ir duomenų ieškojimą, kaupimą ir tvarkymą -- atliko Tarybų Lietuvos bibliotekininkai. Juk šių pasiūlytųjų žmonių dėka pasisekė surasti tokius nepaprastus kultūrinės vertės leidinius, apie kuriuos iki šiol mūsų bibliotekininkai tegalėjo tik svajoti, kaip pirmąją spausdintą knygą lietuvių kalba 1547 m. Mažvydo "Katekizmo paprastus žodžius", M. Daukšos 1595 m. "Katekizmą" -- pirmąją Vilniuje lietuvių kalba išleista knygą -- ir daug kitų bibliografinių rešenių. Niekad per paskutinį šimtmetį Lietuvos bibliotekos neturėjo tokio gražaus senosios lietuviškos knygos rinkinio, koki turi dabar. Tai palengvino Knygų Rūmams ir jų talkininkams padaryti savo pirmąjį nacionalinės bibliografijos tomą kuo išsamesni ir tobulesni.

Šiuo metu Lietuvos bibliografai perėjo prie kitų tomų paruošimo, kurie apims tolimesnę lietuviškos knygos ir periodinės spaudos vystymąsi. Vykdydami šį uždavinį, jie ir vėl su-

siduria su tam tikrais sunkumais. Pagrindinė tų sunkumų priežastis yra pilno registruotinos literatūros komplekto neturėjimas.

Dėl sudėtingų istorijos aplinkybių nemažai lietuviškų spaudinių pateko į kitas šalis. Nemažai knygų ir periodinių leidinių buvo išleista lietuvių kalba įvairiuose užsienio kraštuose tų lietuvių, kurie dėl įvairių priežasčių emigravo iš savo tėvynės. XIX amž. ir XX amž. pradžioje daug lietuvių lietuvių kalba išėjo JAV, o taip pat Pietų Amerikos valstybėse (Argentinoje, Brazilijoje, Urugvajuje). Dalis šių leidinių randasi mūsų bibliotekų fonduose, tačiau yra ir tokių, kurie iš viso nepasiekė Lietuvos ir kurių dabar tenka ieškoti, pirmoje eilėje, žinoma, tuose kraštuose, kur jie buvo išleisti.

Knygų Rūmų direktorius A. Ulpis, pasinaudodamas tuo, kad aš, vienas lietuviškos nacionalinės bibliografijos redakcinės kolegijos narių, esu užsienyje, paprašė mane padėti jam surasti kuo daugiau trūkstamų Lietuvoje knygų ir periodinių leidinių, išleistų užsienyje, ir padaryti tokiu būdu lietuvišką nacionalinę bibliografiją kuo pilnesnę ir tobulesnę. Mat, bibliografas, užregistruodamas koki nors leidinį, negali remtis vien bendra informacija, kad štai toks ir toks periodinis leidinys ėjo tais ar kitais metais, tame ar kitame mieste. Jis turi turėti patį leidinį ir "subibliografuoti" jį "de visu", t. y., iš matymo, kad galėtų aprašyti jį kuo daugiau ir tiksliau. O jeigu dėl tam tikrų priežasčių jis originalo negali gauti, tai bent reikia turėti fotokopiją arba mikrofilmą.

Štai šitam darbui ir reikalinga Jūsų pagalba. JAV lietuviškos išsilvijos tarpe, emigrantų organizacijų archyvuose ir pavienių asmenų knygų rinkiniuose išliko nemaža senosios mūsų emigracijos spaudos. Dalis jos yra iki šiol rūpestingai saugojama, bet nemaža dalis trūnija ir laukia savo visiškos pražūties

Tęsiama 10 psl.

STEBĖTOJO PASTABOS

Chicagos lenkų spauda labai išgyrė lietuvių operų pastatymus Chicagoje. Pagelbėjo ir lenkų solisto Stepono Wiciko, "Chicagos Polonijos numylėtinio" dalyvavimas. "Traviatoje" išmoko lietuviškai ir puikiai Alfredo rolę atliko su Lilija Šukyte ir su bostoniete Daiva Mongirdaite. Į Traviatos operą daug lenkų patraukė Steponas Wisico, o į Karnavičiaus Gražinos operą libreto, kuris parašytas pagal Adomo Mickievičiaus poemą. Tiek Dziennik Związkowy tiek Dziennik Chicagoski stebisi, kad lietuviai sugebėjo tokio aukšto lygio operas taip puikiai pastatyti.

Lenkus dar stebino, kad Gražinos operą atliko 400 žmonių, pilno sąstato Civic operos orkestras, didžiulis choras, buvo profesionališkos dekoracijos ir kostiumai.

Jie pamini ir faktą, kad Chicagoje lenkų esą 10 kartų daugiau negu Lietuvių, bet lenkai net negali

galvoti apie tokių veikalų pastatymus...

Detroit, Mich., lenkiškasis Dziennik Polski pakartoja chicagiškės lenkų spaudos pagyrimus lietuviams, ir straipsnyje "Lenkai ir lietuviai", ne tik stebisi, bet reiškia kone pavydą lietuviams... Pagiria lietuvius, kad gyvendami svetur sugeba, nors ir nepilnai, palaikyti ryšį su tėvynėje likusiais lietuviams ir dalintis kultūrinėmis gėrybėmis. Pagiria mūsų spaudos kai kuriuos leidinius, kurie esą daug mandresni, negu Parūžiuje leidžiama lenkų reprezentacinė Kultura.

* Lietuvių Fondo Valdyba skelbia, kad iki šiam laikui Fondas turi jau 1580 narių. Jis veikia 5 m. Turi \$360,000 pagrindinio kapitalo. Į akcijas įvestuota \$101,000, kas davė pernai pelno 8%. Lietuviųbei paskirta \$20,000, šiemet numatoma skirti 12-15 tūkstančių.

8 PAGRINDAI, KODĖL PODAROGIFTS, INC. PRITRAUKIA TŪKSTANČIUS MŪSŲ KLIENTŲ,

KURIE SIUNČIA

DOVANAS į USSR

1. Jiem nereikia gaišti laiko, superkant ir nešant siuntinius į persiuntimo įstaigas.
2. Jie neturi spėlioti dydžių ar spalvų.
3. Jie sutaupo visus muitus, įpakavimo ir persiuntimo mokesčius.
4. Jie pasirenka ypatingą dovaną: automobilį, motociklą, televizijos priimtuvą, radijo aparatą, šaldytuvą arba
5. Jie įsigyja PREKIŲ PIRKIMO ORDERĮ, su kuriuo jų giminės jiems patinkamas prekes gali įsigyti Vnešposyltorg'o

DOLERIŲ KRAUTUVĖSE

6. Jų giminės gali įsigyti maisto produktų audeklų, drabužių ir avalynės, tinkančius jų skonui ir pritaikintus.
7. Jie taupo laiką, nes tuo atveju nėra gabenimo per Atlantą.
8. Jie sutaupo pinigų, nes DOLERIŲ-KRAUTUVĖSE prekės yra labai žemomis kainomis.

Apilankykite mūsų Parodinę Salę New Yorke!

Siųskite savo užsakymus ar klausimus į

PODAROGIFTS, Inc.

(Vienintėis Dovanų atstovas JAV-se)

220 Park Ave. South (corner 18th Street)
New York, N. Y. 10003
Tel. 212-228-9547

arba į prie jo prisijungusias firmas:

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY,
Inc.

1530 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11216
Tel.: 212 IN 7-5522

arba į bet kurį jų skyrių

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
45 West 45th Street, New York, N.Y. 10036
Tel.: 212 CI 5-7905

arba į bet kurį jų skyrių

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Tel.: 215 WA 5-3455

arba į bet kurį jų skyrių

IŠ MONTREALIO EXPO 67

Jonas Valaitis

Savaitę laiko Montrealio EXPO 67 išbuvus, negalima rikiotis, kad taip sau vienam Vienybės numeryje galima būtų visus įspūdžius aprašyti. Daug ką praleidi, kai ko neprišmeni. Bet, kai nuo parodos atidarymo iki uždarymo kiekvieną dieną išbūni ieškodamas ko nors naujo, įdomesnio, aiškesnio, surandi. Rinkom medžiagą ir patyrimą iš visur ir tikimės, kad visu tuo į Parodą vykstantieji lietuviai pasinaudos.

ĮDOMI KELIONĖ

Į parodą mus nuvezė vienybietis inž. Antanas Mačionis iš Woodhaven, N. Y. Nuo New Yorko iki Montrealio 380 mylių. Kelias gražus pro New Yorko valstybės sostinę Albany, Saratoga Springs, per Bear, Catskill ir Adirondacks kalnus, palei gražias upes ir žavingus ežerus, pro atostogines vietas. Nė nepajutome, kai atsidūrėme prie Kanados sienos. Diena buvo ypač graži, oras puikus, keliuose mažai automobilių. Netrukome atsirasiti Montrealyje.

Tais pačiais keliais eina autobusai, kuriais kelionė į abi puses \$30. Lėktuvu - \$50,40. Iš New Yorko traukinys išsina kiekvieną vakarą, o ryte jau Montrealyje.

PRAKTIŠKI PATARIMAI

JAV keliautojams patartina savo dolerius išsikeisti į kanadiškus. Bankai duoda pusaštunto cento daugiau. Dar Amerikos pusėje galima nusipirkti kartoną cigarečių, nemokant takso, tik už \$2. Kanados pusėje jų kaina \$5. Galima nusipirkti be maito ir 40 uncijų alkoholinių gėrimų, beveik už pusę kainos, o kvėpalų tiek, kiek ir kokių tik norima. Tik nepatartina juos vežtis atgal į Jungtines Valstijas, kitaip, jei suras, muitinei reikės mokėti 8 c. už pakelį cigarečių, 10% kvėpalų kainos ir po 9 c. už unciją alkoholinių gėrimų. Ši informacija viešai skelbiama tose krautuose ir atspausdintuose lapeliuose.

Montrealio miestas per 5 metus, 4.000 darbininkams dirbant dieną ir naktį, pravedė pusšesiolikos mylių geležinkelį už \$213 milijonų 700 tūkstančius dolerių. Įrengtos 26 stotys, kiekviena kitaip išdekoruota. Ritas 369 vagonai. Per kiekvieną 90 sekundžių praveža

VIRŠUJE: Taip atrodo salos St. Lawrence upėje. Originalioji - Ile Sainte-Helene salos buvo tik pusė. Ji dvigubai padidinta, pripilant žemių ir akmenų. Notre Dame - visai nauja sala. Prie buvusios upėje akmenų, užpilta 20 milijonų tonų kitų akmenų ir žemių ir padaryta dar viena sala. Šiose salose vyksta paroda - expo 67.

60,000 keleivių. Paryžiečių išplanuotas geležinkelis eina ant pneumatinių ratų, tykliai. Perkant keturis bilietėlius mokama po \$1,00, perkant atskirai po 30 c.

ISTORINIAI BRUOŽAI

Vykstantiems į Kanadą reikia ir šiek tiek istorijos žinoti. Tada viskas įdomiau.

Kai Kanada, kaip valstybė, savo gyvenimą pradėjo 1867 metais, apjungdama 4 provincijas - Quebec, Nova Scotia, Ontario, New Brunswick, jau praėjo 100 metų. Pilnos nepriklausomybės tesusilaukė tik 1931 m., bet vis tiek liko British Commonwealth nariu. Be britų parlamento Kanada dar įstatymų pakeisti vis tiek negali.

Zemės plotu Kanada didesnė už Kiniją, kurioje gyvena apie 700 milijonų žmonių, o Kanadoje - vos 20 milijonų.

KANADAI 100 METŲ - MONTREALIUI 325 m.

Kanada švenčiant 100 m. sukaktį, Montrealio mies-

tas mini 325 m. amžių. Šis miestas pastatytas ant didelės salos. Amerikos kontinente tai antras didžiausias uostas laivams į Atlantą ir didžiulius ežerus. Nors 1,000 mylių nuo Atlanto, su juo jungiamas didžiule St. Lawrence upe. Tai kartu antras pasaulyje ir daugiausia prancūziškai kalbančiųjų po Paryžiaus miestas. Jis taip pat trečias didžiausias geležinkelinių mazgas Amerikos kontinente, iš jo aerodromo pakyla į visą pasaulį 15 valstybių ar atskirų bendrovių lėktuvai. Senai šiaurės keliu veikia susisiekimas tarp Montrealio ir Maskvos per Grenlandiją.

Montrealis yra ir Kanados finansinis centras. Iš trijų didžiausių Kanados bankų dviejų centrai Montrealyje. Jame yra 5,500 dirbtuvių, daro 5 milijonus dolerių biznio apyvartos per metus. Kanadiečių kapitalui gelbsti: Amerikos, britų, prancūzų, italų, belgų ir olandų pinigai.

30,000 TAUTYBIŲ MIESTE 10,000 LIETUVIŲ

Miestui gražinti ir moderninti nuo 1958 m. išleista milijonas dolerių. Parodai numatytosios salos ant akmenų krūvų, vidury St. Lawrence upės, kuritės Montrealiui labai plati, tapo pasauliniu centru. Ile Saint Helene salos buvo pusė, kitos salos - Ile Notre Dame - visai nebuvo, trečios - La Ronda buvo tik keli akmenys. Šioms saloms padaryti reikėjo 20 milijonų tonų žemės iš upės dugno, akmenų ir žemės iš kitur. Apie jas pagilintosios upės vanduo labai sraunus. Šis projektas Montrealiui kaštavo \$40 milijonų dol. Žinovų patirtimi, parodai pasibaigus, žemė ten dvigubai

pabrangslanti. Parodos rajone ir krantuose pasodinta 14,000 medelių.

INŽINIERIŲ TRIUMFAS

Parodai paruoštos trys salos sudaro apie 1,000 akrų žemės plotą. Pasaulio geriausieji inžinieriai ir architektai, menininkai ir skulptoriai suko galvas, kaip puikiausiai pasauliui pristatyti savo svajones ir meilę architektūros ir meno formoje ir kuo geriausiai atstovauti savo valstybes. 70-ties valstybių virš 100 tautybių genijai stengėsi parodyti savo laimėjimus, įnašą į pasaulio progresą. Kiek daugiau baroko užsiliko Anglijos ir Prancūzijos paviljonuose. Daug kolektyvinio pobūdžio pastatų, salų, kultūrinių centrų. Privatlems namams parodoj norima nusikratyti 5,000 m. įsisenėjusios, Mesopotamijoje pradėtosios, statybos liekanų.

IDOMIAUSI PAVILJONAI

Parodoj apie 75 didieji paviljonai ir daugybė mažukų. Kai kuriuose galima išbūti ištisas dienas ir neįmanoma viską pamatyti. Salėse - koncertai, meniniai pasirodymai. Rodomos meno žvaigždės iš Milano, Maskvos, New Yorko, Londono, Paryžiaus, Hamburgo, Miuncheno, taip pat ir Lietuvos, Restoranuose - maisto - kokio tik panori. Lietuvos dieną sovietų paviljone buvo ir lietuviškais vardais patiekalai.

ĮVAIRIOS MADOS

Madų parodose galima pamatyti, kuo domisi Indijoje, Maroke, Japonijoje, Egipte. Ankstesnėse parodose rengėjai nerdavosi iš kailio, norėdami parodyti moterų sukneles, šioje parodoje neriamasi iš suknelių... parodant kūnelius...

... Kai moterys neriasi iš suknelių...

AMERIKOS PAVILJONAS

Montrealio Metro (požeminis traukinys) atveža beveik prie pat Amerikos paviljono. Tai permatomas, milžiniškas (250 pedų skersmuo) stiklo - plastikos - plieno kamuolys. Per vidurį pereina automatiskasis šveicariškasis traukinėlis. Pats pradeda važiuoti ir pats sustoja. Paviljone milžiniški keltai (escalators) į patį viršų, kuriame astro-

Tęsiama 7 psl.

June 23, 1967 Lithuanian cuisine appetizers

Herring with Sour Cream and Boiled Potatoes \$1.75

The herring fillet is cut into pieces, poured with sour cream and covered with round slices of onion. Boiled hot potatoes are served separately.

Stuffed Pork Loin 2.50

Stuffed pork loin, roasted in an oven.

Egg stuffed with Herring 1.50

Stuffed egg is served with mayonnaise sauce, and decorated with greenery.

soups

Borshch with Dumplings 1.50

Dumplings are stuffed with boiled dried mushrooms, onions and pepper. They are served in a hot broth, garnished with green stuff.

Borshch with Bacon 1.50

Borshch is served in a plate with a slice of smoked meat and sour cream. Boiled potatoes are served separately.

second dishes

Home-made Lithuanian Sausage 2.50

The cooked sausage is braised on a frying pan, and served with stewed cabbage or mashed potatoes.

Lithuanian Zrazy 3.25

Stuffed meat pies

Vareniki with Bacon and Eggs 3.00

Dumplings stuffed with bacon and eggs are served with butter and sour cream.

Bulvinyai Ragalyai 2.50

Horn-shaped potato-dumplings are stuffed with chicken meat. Mushroom sauce is served separately.

DESSERTS

Cream with Meringues 1.00

Cranberry Mousse with whipped cream 1.00

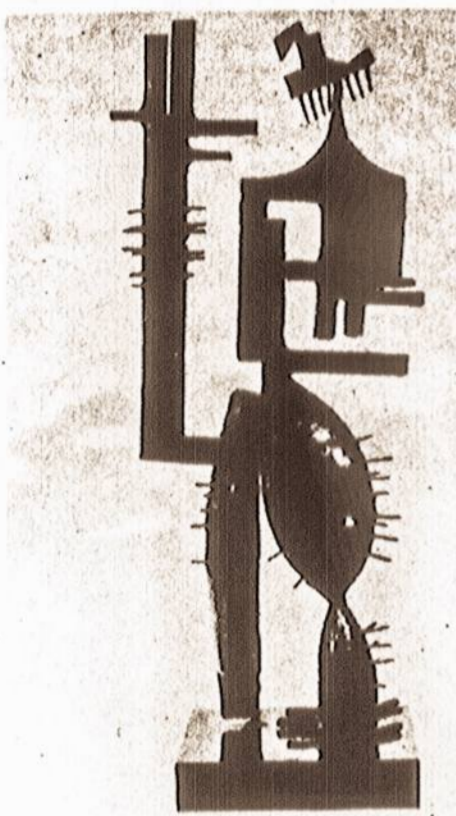
Lietuvos dienos meniu (birželio 23 d.), sovietų paviljono "Maskva" restorane, kurį tvarko montrealiečiai.

Lietuviai su lietuviais... nežiūrint politinių pažiūrų, Montrealio šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. dr. F. Jucevičius (kairėje) kalbasi su Lietuvos delegacijos vedėju Ks. Kairiu ir Lietuvos užs. reik. min. L. Diržinskaite.

VIENYBĖ, 1967 m. liepos 7 d.

Skulptūra (iš kaktuso) expo 67 parodoje.

Atkelta iš 6 psl.

nautų aparatai ir nusileidusios kapsulės, taip pat mėnulio paviršiaus imitacija. Jautiesi tarytum būtum išlipęs ant mėnulio. Parodomas Amerikos filmų vystymasis, joms naudotieji baldai, dekoracijos, tūkstančiai filmų artistų paveikslų. Pastatu ir dangaus pasaulio tyrinėjimais domėjosi viso pasaulio inžinieriai, ypač svečiai iš Sovietų S-gos. Visiems minityse užsiliko grįžusių astronautų įrengimai, oro laivai, maistas, apranga.

SOVIETŲ PAVILJONAS.

Sovietų S-gos paviljonui ir jo aikštei sunaudota 175,000 pėdų. Sovietų tikslas daugiausia iškelti 50 metų sovietinio režimo laikotarpyje sukurtą gyvenimo pagerinimą. Yra ir Sputnikas. Turima ir salė 600 žmonių (joje vyko Lietuvos dienos, du restoranai su 20 šefų iš S-gos respublikų.) Keliuose aukštuose nepaprastai daug eksponatų. Lietuvių knygų ir leidinių apie pusantrą šimto įvairiais vardais. Paviljone galima visada sutikti lietuviškai kalbančių žmonių iš visur. Net sienose įmūryta Lietuvos gintaro. Lietuva ir vadinama Gintaro kraštu.

DIDŽIUOJASI LIETUVOS GAMINIAIS

Vieną geriausių gidų paviljone buvo laikomas Donatas Daniūnas. Aprodymas Lietuvos gaminius, parodė labai daug širdies ir jaudinosi, nes kai kurie skundėsi, kad permenki užrašai. Žadėjo juos patobulinti, plačiau paaiškinti. Iš

Dalis publikos didžiajame lietuvių koncerte sovietinio paviljono auditorijoje birželio 23 d. Publikos tarpe matyti VLIKO Eltos biuletenio red. Vincas Rastenis su žmona (antras iš k., II eilėje), Asė Dauguvietytė, Nepriklausomos Lietuvos red. Jonas Kardelis su žmona ir kt.

lietuviškų meno kūrinių į akis metasi dvi kambario sienas užimančios dailės, A. Morikūno "Himnas darbui" ir dailininkų A. Stoškaus ir A. Garbauskio "Tėvynė", kurie atkreipta žiūrovų dėmesį.

Paviljone nuolat dirba Albertas Laurinčiukas (spaudos skyriuje), Stasys Jurčius, Lionginas Pažūsis, Vacys Sakalauskas, Irena Marcinkevičienė, Donatas Daniūnas ir neseniai atvykęs F. Strumila.

KAIP LIETUVOS ARTISTAI PRALEISDAVO DIENAS

Lietuviškos programos sovietų paviljono cina teatre vyko kasdien 12 val. p.p. ir 7 val. vak. Programos tęsėsi apie valandą. Tarp spektaklių, visi menininkai stengėsi pamatyti įvairius paviljonus, susitinko su pažįstamais, ar repletuodavo.

Vieną pusdienį poilsio gavusi tarp koncertų, sol. E. Saulevičiūtė, V. Tysliavienė ir Jono Valaičio pakviesta, pamatė pagarsėjusią kino aktorę ir dainininkę Marlene Dietrich, Expo 67 teatre. Saulevičiūtei tas apsilankymas teatre buvęs labai įdomus. Po spektaklio viešnia iš Lietuvos buvo pavašinta expo 67 spaudos klubo restorane. Ji džiaugėsi turėjusi progos pamatyti parodos patalpas, kuriose rinkosi viso pasaulio laikraštiniškai.

Marlene Dietrich dainuoja.

PASIKALBĖJIMAI SU KANADOS VADOVAIS IR LIETUVOS SVEČIAIS

Oficialioji Lietuvos delegacija ne tik dalyvavo Lietuvos dienose, bet lankė ir Kanadą. Delegaciją priėmė ir miesto mēras Jean Dapeau. Ne tik pasikalbėta, bet ir dovanomis pasikeista. Delegacijos vadovai buvo ir Ottawoje priimti. Baisi oficialias pareigas, delegacija autobusu išvyko Kanados pamatyti. Buvo Toronte, Ottawoj, Niagara Falls, Ont.

Juozas Urbanavičius supažindino su Kanados parlamento nariu ir Darbo ministerio pavaduotoju Brice Mackasey, kuris pasikalbėjime pažymėjo, kad iš Verdun, kur gyvena daug

lietuvių, gavęs nemaža balsų ir jie galėję nulemti jo išrinkimą.

Jis pažymėjo, kad prancūzai Montrealyje nuo 1960 pradėjo stiprėti ir šiandien daug stipresni, negu anksčiau buvo. Pirmiau jie bizniu nesirūpinę, dabar jau Quebec provincijoje daug kas

jiems priklauso. Montrealyje kai kurie prancūzai esą katalikiškesni už Popiežių. Kanados ateitis - bėgantieji Amerikos ir Kanados vandenys. Išsikalbėję patyrėme daug vieni kitiems nuoširdumo ir bendrumo.

Tęsiama 8 psl.

Vienybės skaitytoja M. Vasiliauskienė iš Chicagos ir V. Tysliavienė Montrealio Lietuvių Klubo bankete. Toliau sėdi (iš kairės) Kanados parlamento narys Brice Mackasey ir Juozas Urbanavičius.

S. NARKELIŪNAITĖS NUOTRAUKOS

Dail. Mikėno skulptūra "Žvejas, jo dukterė ir aš" lietuvių dailės parodoje Sovietų S-gos paviljone. Viduryje užrašas trim kalbom: lietuviškai, prancūziškai ir angliškai.

L. Diržinskaitė, Lietuvos užs. reik. ministerė, sveikinasi su A. Janušiene, kuri praėjusiais metais lankėsi Lietuvoje.

Profesorius Juozas Matulis, Lietuvos Mokslų Akademijos prezidentas, pokalbyje su Amerikos lietuvaiteis studentėmis Montrealio Expo 67.

Po koncerto Montrealio Vytauto Klube, publikai plojanč, dar syki pasirodo Kauno muzikinio teatro dainininkė Stasė Rapalienė ir jai akompanavęs prof. Stasys Vainiūnas.

IŠ MONTREALIO EXPO 67

Atkelta iš 7 psl.

PROF. J. MATULIS APIE NAUJUOSIUS LEIDINIUS

Pasikalbėjimuose su mokslininku Juozu Matuliu įdomu buvo patirti, ko dar nebuvo minėta, kad jie išleidę didelį leidinį apie Lietuvos mokslo akademiją, jau spaudoje esąs II Lietuvos mažosios enciklopedijos tomas, kurio vyriausiuoju rektorium kaip tik yra prof. Matulis; ruošiamasi išleisti žemės ūkio enciklopediją, o didžiausias dalykas bus 15 tomų Lietuvos kalbos žodynas, kuriame tilps net 300,000 lietuvių kalboj vartojamų žodžių.

POKALBIS SU LIETUVOS DELEGACIJOS PIRM. KS. KAIRIU

Įvairiais protarpiais ir Vienybės žmonėms buvo progos pasikalbėti su svečiais iš Lietuvos.

Pavyzdžiui, šių eilučių autorius teiravosi pas delegacijos vedėją Ks. Kairį, ar galima būtų Lietuvon siuntinėti Vienybę, jei Amerikoje gyvenantieji giminės ja užprenumeruotų savo artimiesiems.

Trumpai ir aiškiai atsakė: "Kodėl ne?". Tada primygtinai paklaustas: "Ar galima tai skelbti Vienybėje", nedvejodamas aiškiai atsakė: "Taip. Kodėl ne?"

Iki šiol Vienybė į Lietuvą neįsileidžiama, nors kai kurie jos priešai jau prieš metus skelbė, kad ji ten platinama.

V. BARTUSEVIČIUS APIE TAUTINI MENĄ

Iš pasikalbėjimų su "Lietuvos" ansamblio vedėju V. Bartusevičium susidarė įspūdis, kad jis, kaip lietuvių tautinių šokių žinovas, norėjo pasikalbėti su savo srities žinovais. Gaila, kad mūsų šokių mokytojų parodoj vos vieną kitą teko susitikti. O jie čia daug ko būtų galėję pasimokyti. Kažkas Bartusevičiui padarė pastabą, kad esą per daug grojama ir šokama lenkiškų polkų. Jis įsižeidęs atkirtė, kad polkos nėra lenkiškos, kad tai čekų originalus šokis, iš kurio išsivystė ir kitų tautų polkos. Nusiskundė, kad plačiu mastu šokikams neįmanoma visose salėse pasireikšti, įdomiai papasakojo, kaip tautiniai šokiai "atrandami", atgalvinami. Lituanistai ir istorikai studijuoja Lietuvos istoriją, renka senas dainas, liaudies pasakas, senų žmonių padavimus, iš jų muzikai ir šokių meno žinovai atkuria šokius ir muziką, kuria, stilizuoja ir pritaiko tautiniams muzikos instrumentams. O šokėjai dėl to geri, nes iš tūkstančių mėgėjų atrinkami, konkursų keliu vėl iš-

sijojami. Tuo būdu, Parodos programoje matėme vienus geriausių.

KITI PAVILJONAI

Japonijos, Izraelio, Austrijos, Olandijos ir kiti paviljonai pastatyti taip, kad patyrusių darbininkų gali būti išardyti ir pervežti per kelias valandas. Ontario paviljonas už 8 mil. dol. turi restoraną vienu kartu pavalgydyti 700 žmonių.

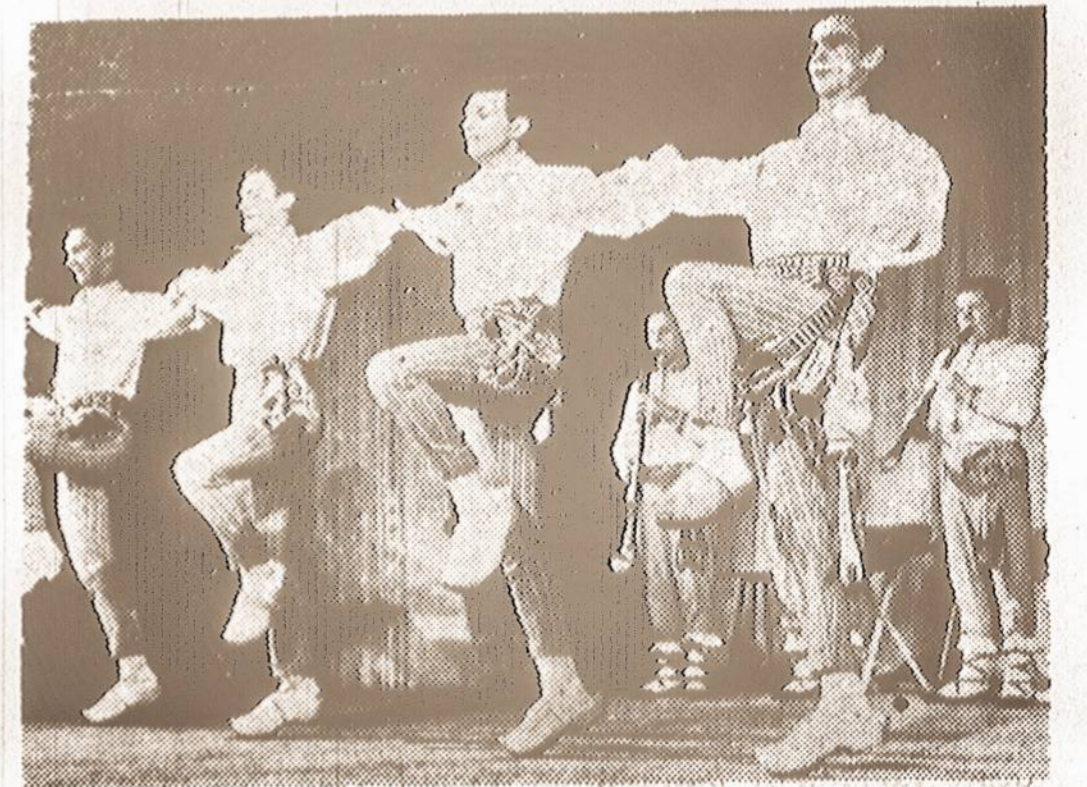
Vokiečių paviljone, nors ir lietuvi lyjant, atrodo, saulė šviečia. Sviesumas maloniai nureikia. Stogas iš polyester plastikos, 32,000 pėdų stogas laikomas 8 stulpų. Kainavo 10 mil. dol.

Japonai skelbiasi, šiuo momentu sulaukę 100 mil. gyventojų.

Parduodami alų po 1,40 bakalui, vokiečiai giriasi, kad pradeda daugiau vyno gerti. Prieš karą išgerdavę po 5 ir 1/3 kvortos per metus, dabar išgeria 16 kvortų.

Anglai sako, kad jų kelias vienoje mylioje turi sutilpti 140 automobilių. Jie turi pusketvirto milijono automobilių. Trafiko problemoms išnarplioti ieško žmogaus už virš \$20,000 algą.

Montrealio miestui jau padovanojo savo paviljonus Etiopija, Iranas, Belgija, Mauricijus, JAV, Tunisas. Kai paroda spalio 27 d. pa-

"Lietuva" ansamblio šokėjai šoka "Pakelkoi", kuris publikai labai patiko.

sibaigs, Montrealiui bus nauja problema, ką su gautaisiais paviljonais daryti.

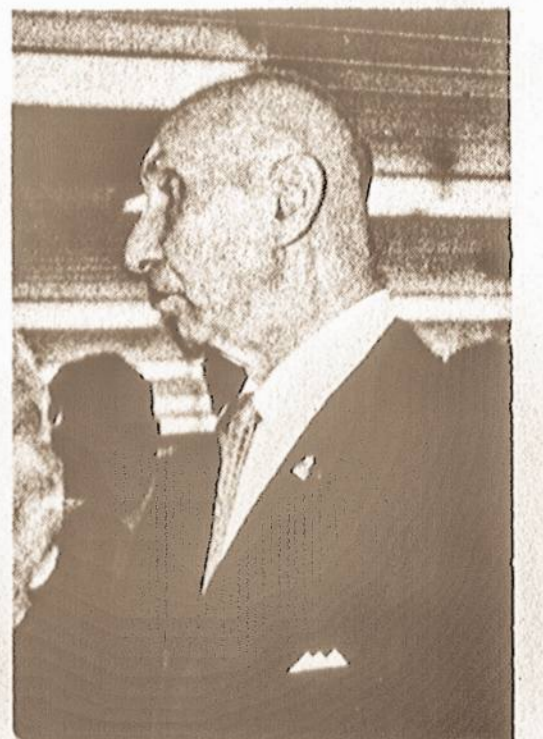
KAMBARIAI - BRANGŪS - IR AR JŲ YRA?

Nakvynių, skelbia, nepakanka, sako reikia užsisakyti iš anksto. Kai kas užsisako pirmaeiluose viešbučiuose ir moka iki \$40 bet, kaip patirta, iki dabar, 25,000 įregistruotų kambarių dar parodos lankytojų nebuvo naudoti.

Mes užsisakėme vietas nuvykę pas Lietuvų Klubą vedėją Joną Petrulį. Jis rekomendavo gražų ir švarų kaimynystėje esantį turistų namą, kuriame pavieniams kambarių kainos po \$5, o dvieji kambariukai \$8,00. Iš Klubo pasiekti paroda iš Papineau stoties naujuoju požeminiu Metro labai patogiu, tik 15 min. Milijoninis Montrealis pasirodęs daug žmonių priminti. Lietuviai skelbiasi išnuomojant kambarius gana prieinamomis kainomis.

Automobilius galima Expo Lot pasistatyti už \$2,50. Iš ten nemokamai parodos autobusai atveža iki vartų. Parodai bilietai po \$2,50. Jei perkama iš anksto agentūrose ir lietuviškose įstaigose, mokama \$2,20. Savaitiniai pasai \$12, bet iš anksto perkantieji tuo pat būdu tik \$9,00. Montrealio mieste maistas pigesnis nei JAV, bet parodoj labai brangus. Ir tai yra valgyklų, kuriose galima pigiau apsieiti.

Paroda šiuo laiku jau lanko 15-tasis milijonas žmo-

Sovietų paviljone įvykusiam priėmimo Montrealio Nepriklausomos Lietuvos laikraščio red. J. Kardelis.

nių. Tai pusė svečių kiek buvo numatė. Atrodo, kad per sekančiuosius 4 mėn. iki spalio 27 d., ypač atostoginiais mėnesiais, tikrai dar daugiau kitatiek lankysis, numatoma, pasieks iki 40 mil.

ORAS ŠILTAS, BET PRIE VANDENS ŠALTA

Montrealio rytai migloti, drėgnesni negu New Yorke, dieną gana šilta. Šiuo bent laiku buvo daug šilčiau nei New Yorke. Traukiniai ir paviljonai parodoje vėsina mi, taip pat vėsu važinėjant šveicariškaisiais traukinėliais virš parodos. Nuo St. Lawrence upės visada pučia vėsus vėjas. Verta su savim turėti švarką ar megztuką.

Lietuvos delegacijos ir menininkų garbei surengtame priėmime newyorkietės A. Batalienė, V. Tysliavienė, Amsterdamo lietuvių parapijos klebonas kun. Balčys ir newyorkietis Jonas Valaitis.

S. Narkėliūnaitės nuotraukos

V. Mykolaitis - Putinas

AUTOBIOGRAFIJOS VIETOJE

TĘSINYS

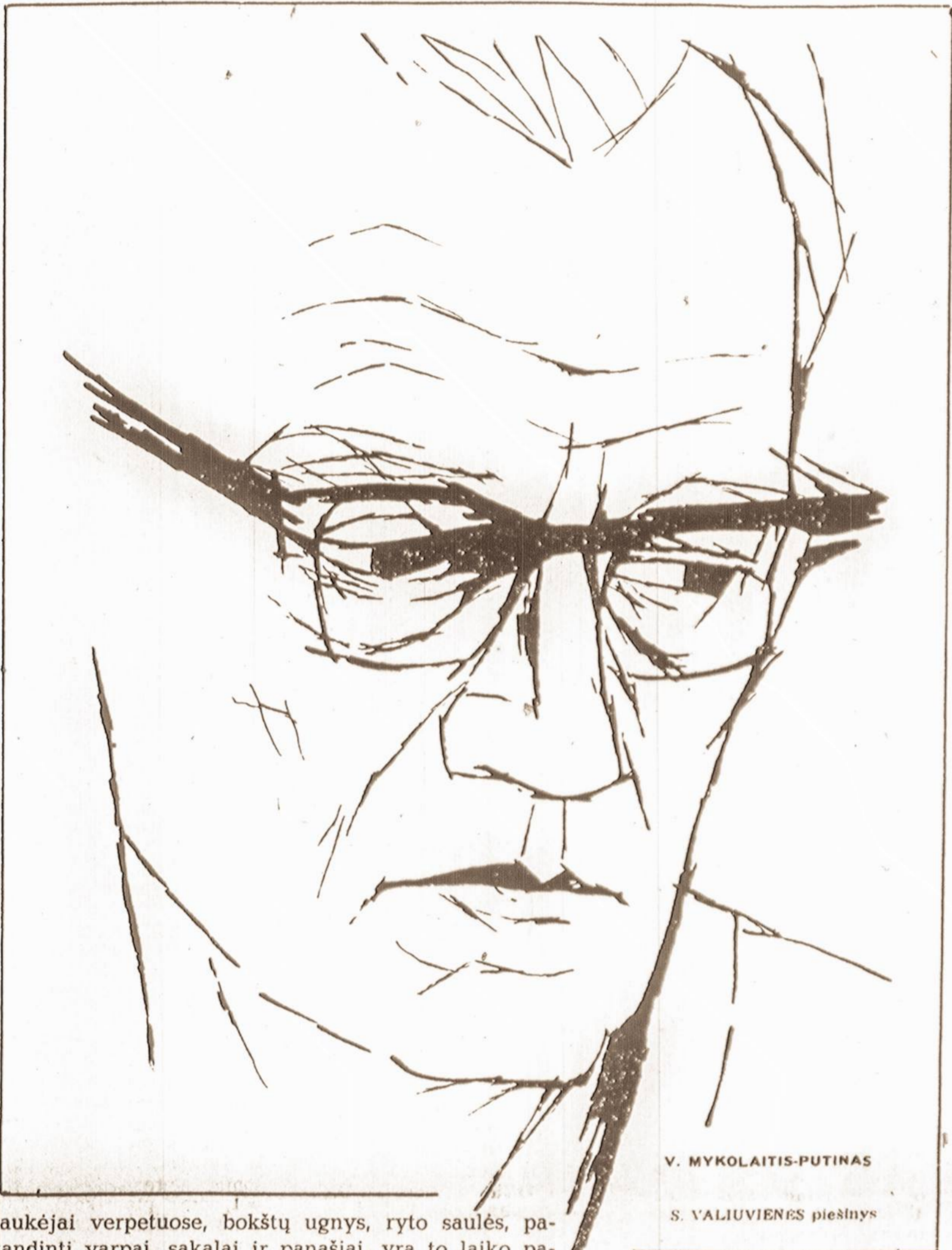
Išklausęs senutės priekaištus, jis su panieka numojo ranka ir atkirto: „Nenorėjau būti kvailoje ramintojo rolėje.“ Šią atsitikimą kiek vėliau aš panaudojau kaip temą savo novelei „Medūza“. Kadangi ji atremta, nors ir ne visais siužeto motyvais, į gyvenimo tikrovę, tai ir išėjo gerėlesnė už kitas dvi to laikotarpio noveles — „Šviesus šešėlis“ ir „Vienu pabučiavimu“. Šios dvi tokios atramos neturi. Tai svaičiojimai, parašyti pamėgdžiojant Šeinius stilistinę manierą. Aš jas seniai jau išbraukiau iš savo kūrinių sąrašo.

Tais pačiais metais Petrograde išėjo iš spaudos mano eilėraščių rinkinėlis „Raudoni žiedai“ kartu su poema „Kunigaikštis Žvainys“, parašyta 1913—1914 m. Visi to rinkinio eilėraščiai parašyti karo meto motyvais.

Tų pačių 1917 m. rudenį atsидūriau Stokholme pakeliui į Šveicariją, kur buvo sudarytos sąlygos man ir kai kuriems kitiems moksleiviams tėti studijas. Stokholme tekė pagyventi ilgokai, apie 4 mėnesius, belaukiant leidimo pervaziuoti per Vokietiją. Laukimą pajvairindavo savotiški literatūros vakarai Lietuvių komiteto būste. Tuo metu čia gyveno J. Tumas-Vaižgantas, J. Šliūpas ir dar keletas lietuvių. Vaižgantas tada rašė „Pragiedrulus“. Ką per dieną parašydavo, tai vakare paskaitydavo. O parašydavo daug. Dirbo su dideliu įkarščiu, o rašydavo greitai. Atsinešdavo pluoštą didelio formato lapų, skaitydavo aiškiai, garsiai. Klausytojams, kurių būdavo apie dešimt, veikalas labai patiko.

1918 m. vasario ar kovo mėnesį patekau į Šveicariją ir pradėjau studijas Friburgo universitete, tame išimtinai idealistinės filosofijos centre. Čia neaprašinsiu tų studijų eigos ir jų pobūdžio. Tačiau negaliu nepaminėti profesoriaus de Munnyncko, skaičiusio psichologijos ir įvado į estetiką kursus. Buvo jisai belgas, domėjosi lietuvių tauta, mėgo kalbėti apie didelį mažųjų tautų įnašą į žmonijos kultūrą. Turėjo puikią iškalbą, dėstė įdomiai ir patraukliai. Visa jo estetikos teorija buvo pagrįsta žmogaus kūrybingumo aukštiniu. Žmogus savo kūryba galįs duoti pasauliui kažką naujo, ko anksčiau nėra buvę. Tokiu naujumu ypačiai pasižymįs menas. Jame plazdanti gyva žmogaus kūrėjo dvasia. Menas iš esmės esąs žmogiškoji kūryba. Kitose veikimo srityse žmogus tik performuojąs tai, kas pasaulyje jau yra, o menas duodąs kai ką naujo. Jei ir kitose veikimo srityse žmogus įstengia parodyti kūrybingumo, naujumo, tai tokis veikalas duodąs estetinio pasigėrėjimo, artėjas prie meno. Žmogus, kurdamas meną, darąs panašus į dievą. Patiko man tai, kad mano profesoriaus teorija, kurią jis vadino „humanistine“, nepanėčiojo meno ankštais moralės varžtais. Meno kūrybos sritis esanti tiek pat plati, kaip ir žmogaus prigimtis. Visoki širdies ir proto svyravimai bei paklydimai, jei tik jie neišėina iš žmogiškos prigimties ribų, nenaikina meno kūrinių estetinės vertės.

Šitos teorijos, čia labai jau schematiškai atpasakotos, aš šiandien neginu. Bet negaliu neprisipažinti, kad anuomet ji atitiko mano pasirošimą, vidines nuotaikas ir kai kurias laikotarpio tendencijas, tegu ir iškreiptai atsispindėjusias mano vidaus gyvenime. Baigiantis pirmajam pasauliniam karui ir pirmajais pokario metais mes, idealistiškai nusiteikę jauni žmonės, buvome pilni entuziazmo, didelių vilčių ir jūkesčių. Mums vaidenosi visokios reformos, atgimimai, žygiai, polekiai. Mes projektavome sąjūdžius ir organizacijas kelti tautinei lietuvių kultūrai. Prisipažinsiu, kad ir mano tada parašytos poezijos daugelis įvaizdžių, kaip žiburių nešėjai,

V. MYKOLAITIS-PUTINAS

S. VALIUVIENES piešinys

plaukėjai verpetuose, bokštų ugnys, ryto saulės, paskandinti varpai, sakalai ir panašiai, yra to laiko pažiūrų ir nuotaikų išraiška. Ar visa tai kilo iš teisingų prielaidų? Tačiau kas teisinga, o kas klaidinga meno kūrybos srityje? Teisinga bus tokia pažiūra, tokia teorija, kuri kūrybingumu apvaisina mūsų sielą, nors ir neišlaikytų griežtos proto kritikos. Klaidinga bus tokia teorija, kuri palieka mus šaltus ir nevaisingus, nors ir būtų nenuginčijama, kaip du ir du keturi.

Mokslo metais Šveicarijoje mano poezija ima įgauti iš dalies alegorinį, iš dalies simbolinį pobūdį. Su poetų simbolistų kūryba tada aš nebuvau dar nuodugniau susipažinęs. Bet jau skaičiau Vladimiro Solovjovo eilėraščių, rusų simbolizmo teoretiko Viačeslavo Ivanovo knygą „Borczy i meži“, o iš anksčiau pažinojau Jurgio Baltrušaičio poeziją. Ši Viačeslavo Ivanovo knyga man labai patiko. Iš jos aš susidariau apie simbolizmą tokią pažiūrą: simbolizmas esąs tik pagilintas realizmas. Nieko, kas prašoktų tikrovės ribas atkuriamame vaizde ir jokių įmantrybių išraiškoje, formoje. O vis dėlto kūrinių prasmė yra gilesnė negu atkurtasis tikrovės vaizdas. Paveiksle matome „lūšnelę ir medelį“, pašak Ivanovo, o jaučiame, kad paveikslo prasmė yra kur kas gilesnė, taigi ir realesnė, negu tas lūšnelės ir medelio vaizdas. Šis simbolizmo teoretikas ir metė manui šūkį „a realibus ad realiora“—nuo realiųjų link realesniųjų. Tą kryptį aš vadinau, dabar neprisimenu, ar iš paties Ivanovo, ar iš kur kitur paimtu terminu „simbolinis realizmas“. Galimas daiktas, kad tokia pažiūra ir apsaugojo mane nuo beplintančio tuomet formalizmo bei estetizmo ir lenkė rūpintis turiniu.

1921 m. „Svyturio“ leidykla išleido du mano kūrinių tomelius. Tada buvo įėję į madą leisti rinkinius bendru Raštų vardu. Tad leidėjai, ilgai nekvaršindami galvos sau ir man, ir mano knygeles pretenzionaliai pavadino „Putino raštais“.

1922 m. baigiau Friburgo universitetą ir vienerius metus pasilikau Miunchene paklaudyti literatūros mokslų. Čia patekau į kitokią, daug laisvesnę atmosferą. Nerašysiu čia savo atsiminimų apie didelį to miesto universitetą. Šio straipsnio reikalui pakaks, jei prisiminsiu tik vieną savo profesorių, Fricą Strichą, ir jo paskaitas apie vokiečių klasiką ir romantiką. Tais metais buvo išėjusi iš spaudos ir jo knyga ta pačia tema.

Pabaiga sekančiame numeryje

KONKURAS

Paskelbtas konkursas dailininkams suprojektuoti piešinius: 1. metaliniam ženkleliui; 2. lipdyti ant laiškų ar atvirukų; 3. numatomiems išleisti vokams; 4. numatomiesiems išleisti atvirukams. Privalo atvaizduoti 50 m. Lietuvos sukaktį. Iki 1967 m. rugsėjo 1 d. projektai turi pasiekti: United Lithuanian Finance Committee, 29 W. 57 St., New York, N. Y. 10019. Už kiekvieną keturių naudotinių bus sumokėta po \$100. Vertinimo komitetas sudaro: VLIK, PLB, JAV LB, Laisvės Komitetas. Pirm. prel. Jonas Balkūnas, nariai — D. Penikas, A. Reventas, H. Miklas, P. Minkūnas, V. Banelis, A. Radživanienė, A. Balsys, V. Alksninsis, J. Pažemėnas, A. Ošlapis. Dar neišrinkti atstovai iš ALT.

* Kazimieras Stančikas, 84 m. amžiaus, atvyko iš Lietuvos į Toronto pas savo sūnų.

ADVOKATAS

C. A. VOKET

(VOKIETAITIS)

41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.

Telefonas: NEWton 9-6620

RAY'S
LIQUOR STORE

Phone Virginia 3-3544

Didelis pasirinkimas įvairių importuotų gėrimų

Žemos kainos

Joseph Misūnas
103-55 Lefferts Blvd.
Richmond Hill, N. Y.

Moterų Vienybės vasaros pobūvyje

MOTERŲ VIENYBĖS vasaros pobūvyje Prano ir Alice Lukų sodyboje Howard Beach, N. Y. Nuotraukoje - narės ir svečiai.

KAIRĖJE: Vienybiečiai Pranas ir Alice Lukai prie savo namo Howard Beach, N. Y.

S. Narkėliūnaitės nuotraukos

* BOLŠOJ BALETO gastrolės su dviem šimtais artistų, jų tarpe ir Lietuvos solistu Virgilijumi Noreika, turėjusios įvykti po visą plačiąją Ameriką per 10 savaičių, Sovietų S-gos vyriausybės atšauktos neribotam laukui. Priežastis nenurodyta Sol Hurok nuo 1958 m. kultūrinių mainų pagrindu jiems ir kitiems iš Sovietų S-gos artistams rengdavo maršrūtus. Bilietai, kurie iš anksto jau buvo daug kam parduoti, dabar priimami atgal.

* PAVERTUJŲ TAUTŲ SAVAITĖ New Yorke minima nuo liepos 16 iki 22 d. Liepos 16 d. 10 val. ryto pamaldos šv. Patriko katedroje. Liepos 16 d. pamaldos ir St. John The Divine katedroje. Liepos 19, 9:30 ryto miesto v-boje ceremonijos, kuriose mēras Lindsay paskelbs proklamaciją.

BIBLIOGRAFIJA...

Atkelta iš 5 psl.

palėptų ir rūsių dulkynuose. Dalis šios spaudos jau negrįžtamai žuvo.

Pats laikas todėl pasirūpinti šiuo klausimu. Išsaugoti tai, ką dar galima išsaugoti ir panaudoti, sudarant nacionalinę mūsų spaudos bibliografiją.

Siunčiu Jūsų redakcijai esamų Lietuvos TSR bibliotekose išveivų periodinės spaudos sąrašus. Šie sąrašai akivaizdžiai parodo, kiek daug šios spaudos mes sugebėjome surinkti ir išsaugoti mūsų bibliotekose. Bet kartu su tuo jie parodo, kiek daug spragų yra dar mūsų kolekcijose. Taip pav., "Vienybės Lietuvininkų" mes Lietuvoje turime tik nuo 1890 metų ir tai nepilnus komplektus (1908 m. trūksta 9, 15, 16, 20, 22, 23, 24, 25 ir kai kurių kitų numerių, kadaise Lawrence miestelyje (Mass.) leidžiamo "Atgimimo" turime vien 1917 m. Nr. 2 ir 1918 m. Nr. 11. Žinome, kad nuo 1924 m. buvo leidžiamos "Detroito Žinios", tačiau neturime nė vieno jų numerio, ir t. t.).

Be JAV išleistų lietuviškos išveivijos periodinių leidinių, siunčiu taip pat ir sąrašus lietuviškų leidinių, ėjusių Anglijoje bei Skotijoje, Argentinoje, Brazilijoje, Kanadoje, Urugvajuje. Siunčiu taip pat ir Rytų Prūsijoje bei Klaipėdos krašte išleistų spaudos draudimo laikotarpio lietuviškų periodinių leidinių sąrašus. Lietuvoje jie caro valdžios buvo griežčiausiai persekiojami ir naikinami. Amerikos lietuvių tarpe jie buvo laisvai platinami ir, kiek žinau iš savo patyrimo, juos iki šiol dar čia galima užtikti privačiuose rinkiniuose.

Jei rasite galimą, paskelbkite savo laikraštyje šį mano kreipimąsi.

Prašau supažindinti su šiais sąrašais visus tuos, kurie panorėtų prisidėti prie šio kilnaus uždavinio vykdymo. Surinktą medžiagą prašau kaupti savo įstaigose iki aš ją paimsiu tolimesniam persiuntimui Lietuvos Knygų Rūmams. Norėčiau pabrėžti, kad ir vieno trūkstamo leidinio arba net vieno vienintelio numerio suradimas būtų vertingas įnašas vykdant viršminėtą uždavinį. Vertinga būtų taip pat surinkti duomenis arba prisiminimus apie šių spaudos leidinių istoriją, jų bendradarbius ir t. t.

Be abejo, nėra reikalo aiškinti, kad šios bibliografijos sudarymas yra nepaprastai svarbus nacionalinės reikšmės reikalas ir kad pagalbos teikimas, vykdant šį darbą, yra patriotinė kiekvieno lietuvių pareiga, nepaisant jo pažiūrų ir politinių nusistatymų.

Su pagarba

L. VLADIMIROVAS
Buęs Vilniaus Universiteto Mokslinės bibliotekos direktorius ir bibliotekininkystės katedros vedėjas, šiuo metu Jungtinių Tautų bibliotekos direktorius

* Lietuvių Enciklopedijos tarnautojams atostogaujant, įstaiga Bostone uždaryta nuo liepos 15 d. iki rugpjūčio 1 d.

Park Florist
Gėles pristatomos i bet kurias pasaulio vietas.

Mr. and Mrs. Matthew MAZEIKA
80-15 JAMAICA AVENUE Woodhaven 21, N. Y.
Virginia 9-3112

Haven Realty
Perkant - Parduodant Namus ar Išnuomojant Butus
Apdraudos

federaliniu ir valstybiu (Income Tax) užpild. au. pirkimui piniginiu perlaidu (Money Orders) ir ivairiausiai kitais reikalais. - kreipkitės i

HAVEN REALTY & INSURANCE
87-09 Jamaica Ave. Woodhaven 21, N.Y.
VI 7-117

Joseph Andrusis Travel Bureau
BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONEMIS I VISAS PASAULIO VIETAS.

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v.v.

Knight Cap
AUGUST TRAU, Sav.

LIETUVIŲ RESTORANAS

UZKANDZIAI
PIETŪS
VAKARIENĖ

IVAIRŪS
ŽUVIES
PATIEKALAI

GERI VALGIAI IVAIRŪS
GERIMAI PRIEINAMOMIS
KAINOMIS

810 Chesnut Street
Philadelphia

... Krepšininkų išvyka

Atkelta iš 4 psl.

3. Išvykos kelionės išlaidos sieks \$12,000. Visi reikiami pinigai bus sutelkti privačiu keliu tik iš išvykai pritarančiųjų rėmėjų Amerikoje ir Kanadoje. Visi JAV gyvenantieji rėmėjai savo įnašus išvykai gali nusirašyti nuo pajamų mokesčių, nes įnašai šiai išvykai yra klasifikuoti kaip "income tax deductible contribution".

4. Ši išvyka kaip išeinanti iš privačios žmonių iniciatyvos, yra remiama privačios amerikiečių organizacijos People to People, Inc. kurios tikslas yra privataus tarptautinio žmonių santykiavimo skatinimas. Šios organizacijos Garbės Pirmininku yra JAV Prezidentas Lyndon B. Johnson, o jos įkūrėjas ir Direktorių Tarybos pirmininkas yra gen. Dwight D. Eisenhower. Taip pat, kad vėliau išvykoje dalyvaujantiems sportininkams nesusidarytų sunkumų dėl mėgėjo sportininko statuso, yra gautas oficialus Amateur Athletic Union of the United States leidimas jiems šioje išvykoje dalyvauti.

5. Išvyka yra grynai turistinė-sportinė ir jos dalyviai jokioje politinėje ar šventinėje manifestacijoje Lietuvoje nedalyvaus.

6. Spaudoje pasirodė komentarai, kad ši išvyka neigia esamą Lietuvos legalų statusą, neturi jokio pagrindo tarptautinėje teisėje. Valstybės pripažinimas ar nepripažinimas yra valstybinis aktas ir privačių asmenų ar privačių grupių veiksmai esamam legaliam statusui neturi jokios reikšmės. Tai daug kartų yra nurodęs JAV Valstybės Departamentas savo pasisakymuose dėl turistinių ryšių bei konsularinės sutarties. Teigimai, kad sportininkų turistinė išvyka į Lietuvą kenkia Lietuvos statusui, yra paprastas nesusi-gaudymas tarptautinėje teisėje ir politikoje.

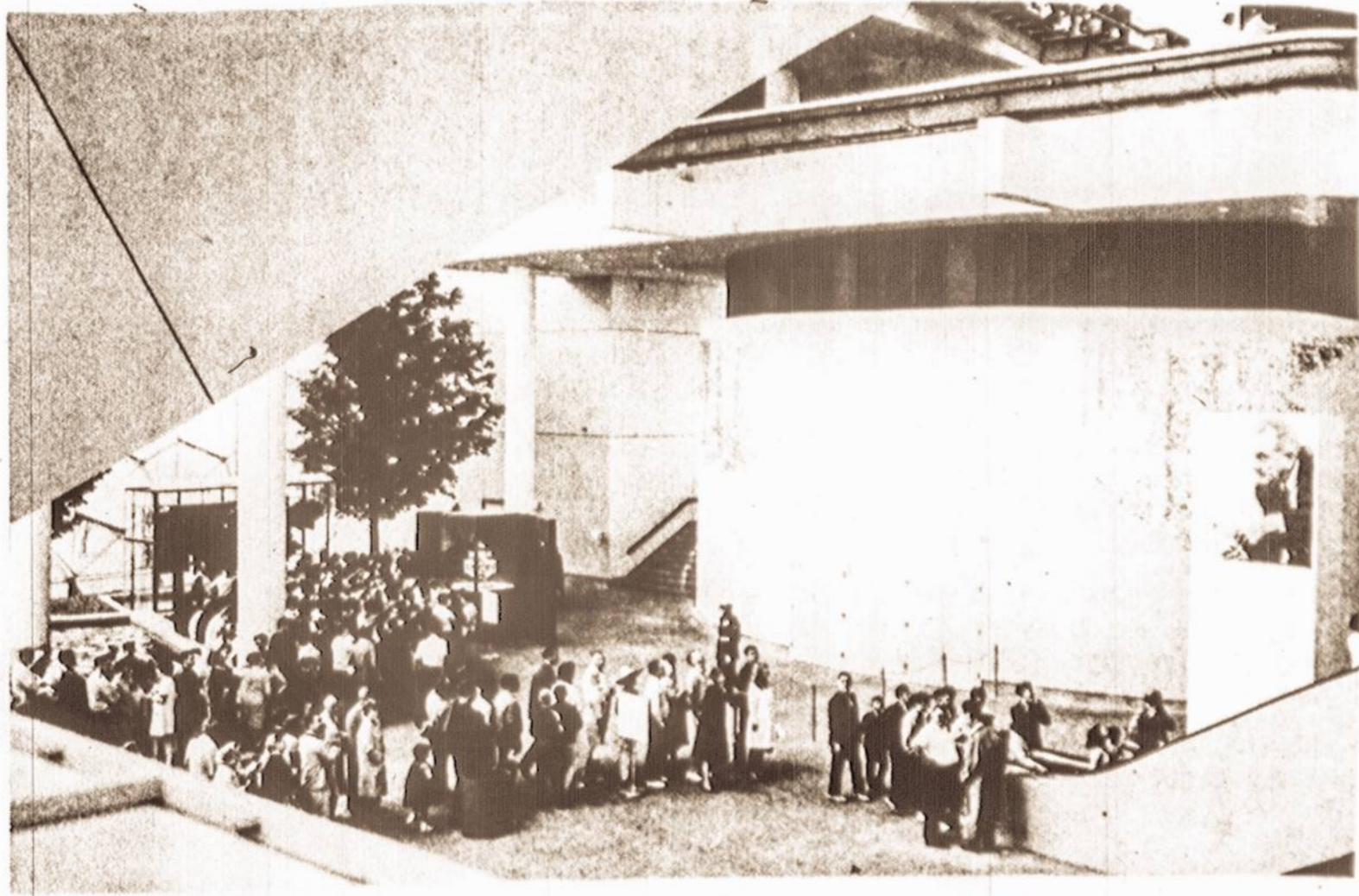
7. Išvykos koordinatoriai teigia, kad Amerikos lietuvių krepšininkų turistinė išvyka į Lietuvą yra privatus ir paprastas lietuviu su lietuviu susitikimas. Tuo išvyka ir lieka išėivijos priimtuose "privataus bendravimo" rėmuose. Išvyka neturi jokių ryšių su išėivijos visuomeninėmis organizacijomis ir yra vykdoma visiškai privačiu pagrindu.

Primintini taip pat ir Jaunimo Kongreso nutarimai, kurie pabrėžia, kad reikia "visomis išgalėmis stiprinti jos (Lietuvos) žmonių ryšius su Vakarais", ir kad santykiuose su kraštu reikia skirti tautą nuo režimo.

Išvykos idėja yra pilnai sutaikoma su Jaunimo Kongreso nutarimais ir yra net jų įtaigojama. Tokie asmeniškai lietuviu su lietuviu ryšiai jokiū būdu negali reikšti išėivijos pagrindinių siekių atsisakymo, ką šios išvykos rėmėjai ypač pabrėžia. Savo meile ir ištikimybe Lietuvai ir lietuvių tautai išvykos dalyviai, koordinatoriai ir rėmėjai neabejoja. Tvirtai tikime, kad ir plačioji lietuvių išėivija lydės šią išvyką tokia pačia lietuviškosios meilės dvasia.

8. Visais išvyką liečiančiais klausimais galima kreiptis šiuo adresu: "Sporto Išvyka", P. O. Box 183, Oak Lawn, Illinois 60454.

IŠVYKOS KOORDINATORIAI

JAV paviljone Montrealeio Expo 67 visada minios žmonių laukia eilės pasikelti į viršutinius parodos aukštus. Juos pasitinka didžiulis prezidento Johnsono atvaizdas (dešinėje).

Humoreska

Taip, brangioji, aš, žinoma, atsimenu, kad tau žadėjau naują skrybėlaitę, jei mane išrinks. Bet juk tu pati žinai, ko verti mūsų rinkiminiai pažadai.

DOVANA

Vienoje New York'o didelėje parduotuvėje pirkeja kreiptasi į pardavėją:

-- Malonėkite patarti, ką padovanoti ponui, kuris jau viską turi?

-- Kalendorių, kad galėtu surašyti skolų mokėjimo terminus už viską, ką įsigijo išsimokėtinai.

-- Kaip naujame darbe viskas atrodo?

-- Dar tik vakar pasodino prie lango, tai galėsiu rytoj pasakyti.

Ar komunizmas plečiasis?

Taip, pirma turėjome vieną, dabar du.

Skaniausia lietuviška duona gaunama

SILVER BELL BAKING CO.

Sav.

A. RADŽIŪNAS

PYRAGAI VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS

Pristatome į namus prašome telefonuoti: STagg 2-5938

36-40 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.

Reikia poilsio

Daktare: Nesveikuoju. Patikrinęs sveikatą -- Tamstai nieko nestinga, tik poilsio.

-- Bet pažiūrėki į mano liežuvį...

-- Tam poilsio reikia daugiausiai.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

SKELBKITĖS VIENYBĖJE

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5176

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms Tel. EVERgreen 7-4335

M: P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER

JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EVERgreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVARIEMS REIKALAMS

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.
Tel. VIRginta 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

VIENYBĖ

* **ANTANAS MAŽEIKA**, Laisvės Žiburčių radijo anglišką skyriaus vedėjas iš New Yorko, su savo žmona ir uošviu Robertu Kulikausku buvo nuvykęs į Montreallio EXPO 67. Ten jie buvo susitikę su Lietuvos žurnalistu Albertu Laurinčiu, kuris yra sovietinio paviljono spaudos sekcijos viršininku, paviljono tarnautoju Stasiu Jurčium ir keturiais kitais lietuviais pareigūnais. Valgę Sovietų paviljono restorane lietuviškų barščių, paragavę vodkos, o vėliau, persikėle į Lietuvų Vytauto Klubą, net per 6 valandas praleido, kalbėdamiesi ir Lietuvos svečius vaišindami. Pasidalino parodos įspūdžiais ir nuomonėmis įvairiais klausimais.

* **KAP. DOMININKAS NARGELE** Vietname pakeltas į marinų majorus. Jis yra mirusio adv. D. Nargelevičiaus, gyvenusio Brooklyne, anksčiau Munchene, prieš tai Kaune, sūnus.

* **DR. K. J. VALIŪNAS** rugsėjo 17 d. kalbės Bostone Lietuvų bendruomenės rengiamame Tautos šventės minėjime.

* **A. KEPENIS**, Kasperskas, Algirdas Rugys iš Paterson, N. J., karo tarnyboje Vietname. Algimantas Rugys taip pat karo tarnyboje.

* **A. GUDONIS** iš Paterson, N. J., ruošia 50 žmonių autobusu ekskursiją į parodą Montrealyje.

* **JONAS JAKAITIS** iš Flushing, N. Y., mirusio žmogaus Elzbietai Jakaitienei, nuoširdžiausiai dėkoja giminiams, draugams, pažįstamiems, pareiškusiems žodžiu ir raštu užuojautą, už gėles, lankymąsi šermentyse, palydėjimą į kapines ir už bet kokią pagalbą.

Mirė dr. Juozas J. Kralikauskas

Žinoma lietuvių visuomenininką Juozą Kralikauską ištiko skaudi nelaimė: birželio 20 d. vak. mirė jo vyriausias sūnus dr. Juozas J. Kralikauskas, plačiai žinomas gydytojas Newarko, N. J. Gyvenogražiame Llewellyn Park, West Orange, N. J., o kabinetą per 36 metus išlaidė Newarko. Palaidotas birželio 24 d. su iškilmingomis bažnytinėmis apeigomis.

Juozas J. Kralikauskas buvo gimęs 1900 m. gruodžio 11 d. Mahanoy City, Pa. Baigęs Newarko East Side High School, studijavo Syracuse ir Maryland universitetuose. 1928 m. baigė medicinos mokslą Baylor Universitete, Dallas, Texas, medicinos daktaro laipsniu. Gydytojo praktiką atliko Greensboro, Pa., ir St. Elizabeth (Elizabeth, N. J.) ligoninėse. Vieną vasarą, kaip gydytojas, praleidęs United Fruit Linijos laive, 1930 m. rudenį atidarė gydytojo kabinetą Elizabethe, o 1931 m. nusikėlė į Newarką, kur ir išbuvo iki mirties. Jis, kaip rentgenologas, priklausė prie Newarko esančių St. James ir St. Mi-

chael ligoninių gydytojų kadry.

Be savo specialybės, jis buvo linkęs ir į muziką. Pas Miką Petrauską mokėsi groti smuiku ir pianinu -- New Yorko Muzikos mokykloje. Jaunas būdamas grojo Newarko lietuvių orkestre, o studentaudamas -- pianinu palvairindavo įvairias studentų pramogas, įpindamas daug skambių lietuviškų melodijų. Dėl to jis buvo labai populiarus ir kolegų studentų ir profesorių mėgiamas.

Kaip gydytojas, jis buvo narys šių organizacijų: American Medical Association, Essex County Medical Association, New Jersey Medical Society, New Jersey Workmen's Compensation Medical Society, the Ironbound Manufacturers Association ir Baylor University School of Medicine Alumni Association.

Šios skaudžios nelaimės paliesti giliai liūdi veilonio žmona Alice Nallikowski, sūnus advokatas Juozas, tėvas Juozas Kralikauskas, brolis Benjaminas, sesuo Regina Maželkienė ir Newarko lietuviai. B. V.

Solistas Lijdas Stukas (viduryje) išvyksta į Lietuvą... Kairėje - G. Motuzienė, dešinėje - Stelmokienė, kurios taip pat KLM lėktuvu išskrido į Lietuvą birželio 29 d.

August Traun iš Philadelphijos su žmona ir sūnumi pakeliui į Lietuvą poros savaitę atostogų. A. Traun yra savininkas Knight Cap. restorano Philadelphijos miesto centre, 810 Chesnut St.

IŠVYKSTA ATOSTOGŲ

Nellie Mitchell, Philadelphijos Liberty Federal Savings and Loan Association tarnautoja, su savo vyru Edvardu išvyksta atostogų į Pietų Ameriką. Lankysis Rio de Janeiro, Buenos Aires, Santlago, Lima ir Panamoje.

* Australijos Lietuvų Bendruomenės valdyba organizuoja ekskursiją lėktuvu į 1968 metų New Yorko įvykių LB seimą.

Lietuviai kitur

* **VYTENIS VASYLIŪNAS**, iš Lawrence, Mass., baigė mokslus Harvardo universitete Cambridge, Mass., bakalauro laipsniu ir gavo daktaratą Massachusetts Institute of Technology.

* **JONAS ČIRŪNAS** Toronto, Ont., Kanadoje, baigė universitetą ir gavo chemijos daktaratą.

* **KUN. BURKUS** iš Texas, atostogaujantis Kanadoje, apilankė Montreallį ir EXPO 67.

* **RASA NAVICKAITĖ** baigė šv. Silvestro mokyklą, Sag Harbor, Mich., aukščiausiais pažymėjimais -- aukso ir sidabro medaliais. Kalbų varžybose iš 1200 mokinių laimėjo patį pirmąjį anglių kalboje. Ji priklauso Brooklyno "Vaidiūčių" kanklininkėms ir kitoms lietuvių jaunimo organizacijoms.

* Manchester, Mich., prie Dainavos stovyklos Jonas Ratnikas iš Dearborn, par-davinėja sklypus lietuviškam kaimui.

* **JONAS DVARECKAS** iš Worcester, Mass., minėjo savo 75-ąjį gimtadienį. Iki šiol dar vis sėkmingai darbuojasi savo maisto krautuvėje.

* **ADELAIDĖS LIETUVIŲ** muziejus, Australijoje, gavo Lietuvos 1940 m. telefonų knygą, kuria labai didžiuojasi, kadangi ta laida yra retenybė.

* Muzikas Jonas Zdanis III tautinių dainų ir šokių šventei ruošia muziką. Bus pirmą kartą grojamas jo naujai sukurtas maršas.

* **KRIKŠČIONIŲ** demokratų naująją sąjungos centrą sudaro: Algis Kasulaitis, pirm. nariai - Pranas Razgaitis, Petras Balčiūnas, P. Kliorys, Ant. Tamulionis.

Mamytė Kedzienė su savo dukrele Kennedy aerodrome, prieš pat kelionę į Lietuvą.

S. Narkštinaitės nuotraukos

Vienybietis Juozas Kralikauskas (trečias iš kairės) su savo artimaisiais. Dešinėje - jo sūnus dr. J. Kralikauskas, miręs birželio 20 d.

Užuojauta

Mieliems bičiuliams Valei ir Martynui TRAUNAMS, Philadelphijoje, Vales mylimam broliui ir švogerui A. A. KSAVERUI KNITAIČIUI tragiškai žuvus, reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdi

STASYS IR VALĖ
MODZELIAUSKAI